

Triomf del Cop d'Estat

El Rei encomana al general Primo de Rivera la formació del nou Govern o Directori

El general Primo de Rivera surt aquest vespre cap a Madrid

Declaració de l'estat de guerra a tot Espanya

Moviment a Capitanía

Durant tot el matí ha estat constant el moviment de militars a Capitanía. Els coronels dels cossos acudien per a rebre instruccions i els oficials sense destinació es presentaven com a conseqüència de l'estat de guerra.

La impressió era bona, encara que es lamentaven de la lentitud de Madrid. En canvi la guarnició de València s'havia solidaritzat amb Barcelona.

La "U. M. N."

Alguns caracteritzats homes de la "U. M. N." que s'han distingit en la defensa dels polítics centralistes i oligàrquics que el cap d'Estat acaba de fer caure, sovintegen llurs visites a Capitanía volent presentar-se com els primers incondicionals del moviment de regeneració dirigit pel capità general senyor Primo de Rivera.

No cal que esmentem els noms, que, per altra part, no tenen cap importància. Ha estat, però, especialment comentada la conducta dels albins.

Declaracions del capità general

Al matí el marquès d'Estella féu extenses declaracions als periodistes. Començà dient que s'havia ofert al president de l'Audiència senyor de Vera perquè declarés si està conforme i acata el nou règim, i en cas que contestés negativament es procedirà al seu encarcerament per un acte militar, el qual el sotmetrà a un tribunal rigorós.

Afegí que havia telegrafiat al capità general de Madrid preguntant-li que comunicés al rei el desig d'anar a la realització íntegra del programa contingut en el seu manifest, programa que respon a les ansies del país i de la guarnició de Catalunya. Qualsevol solució fragmentària fóra funesta per al país i per a l'exèrcit, el qual ha donat un pas greu i se sent enfuriscat pel concurs de l'opinió i disposat a atribuir a la n. cost el que cost. D'altra manera seria un deshonor per a l'exèrcit i el país.

Si hem posat al descobert—segui dient—la disciplina latent de la feia temps, és per enfortir el país i cercar qui el governi i administri bé. Per això no ens avindrem que resti el primer mal sinó a trobar qui posi el remei.

Si s'ocorria pel rei—afegí—o per l'encarregat del poder, com que ja he ofert la meua vida, els successors en el meu comandament mantindran l'estat de guerra a Catalunya fins que torni.

Si els polítics sincers i honrats fessin causa comú amb els immo-

rais i depravats, pitjor per ells, puix si fins ara la revolució és conservadora i mansa, es tornaria d'un altre caràcter, perquè li consta que està secundat pel poble.

Tal vegada — digué — ens hem equivocat una mica en fer les coses tan bé, perquè Espanya és com certs malalts que necessiten una sagnia.

Estic satisfet de l'actitud del poble de Barcelona, qui ha mantingut la serenitat i l'ordre, la qual cosa evita represions que serien molt dures contra aquells que atemptessin contra la integritat del país, propagassin en contra d'ella, pertorbessin l'ordre públic o la normalitat de la producció i el treball.

Portem dos dies aturats per exigències orgàniques, però avui comencem d'actuar. Cada dia perdut són energies que es perden en perjudici de la societat i del país que cal enfortir.

Avui nomenaré el jutge militar que ha d'obrir el procés contra l'Alba, cridant a declarar tots els espanyols que sàpiguen quelcom que vagi contra la seva moralitat política. Les diligències es continuaran a Madrid, així que les circumstàncies ho permetin.

He llegit amb gust les declaracions del general Martínez Anido, el qual es troba identificat amb nosaltres.

Tinc notícies de la regió militar segona (Sevilla), tercera (València) i sisena (Burgos). Manifesten que els generals i oficials, amb els respectius capitans generals, estan esperant ordres del Rei, puix les del Govern no les acata ningú, i manifestant la simpatia amb què veuen la causa de la guarnició de Catalunya.

Acaba dient que totes les ciutats i pobles d'Espanya havien acollit el moviment com una esperança de redempció. Així serà i com més va més fe hi tenim.

Contra l'ex-governador interi

A conseqüència d'haver-se resistit a acceptar el nou règim, el governador militar general Llussà ha dirigit un ofici al governador interi senyor de Vera demanant-li que contestés si el reconeix o no, i, segons sigui la contesta, el general Llussà ja té nomenat el jutge per encartar-lo.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

La guarnició de València secunda el moviment

Manifestà el general Llussà als periodistes que s'havia d'aclarir la declaració feta pel capità general sobre la guarnició de València, dient

que esperava ordres del Rei. Aquesta matinalada s'han reunit els caps de la guarnició, manifestant que eren del sentir unànime de no apartar-se dels seus companys de Catalunya i per tant s'adherien al canvi polític.

En Pestaña ha fugit

Finalment digné el general Llussà als periodistes que els sindicalistes han agafat per, puix se sap que han desaparegut En Pestaña, En Peyró i En Bono.

Respecte En Pestaña, una nota de la policia diu que a les quatre de la matinalada del dijous es presentaren uns agents al seu domicili del carrer de Sant Geroni preguntant per ell. La seva muller contestà que no era allí. Aleshores els agents anaren a la redacció de «Solidaridad Obrera», on tampoc el trobaren. Aleshores li donaren l'hora de dos quarts de dues per a veure'l. Com sigui que dues hores després no havia vingut, tornaren al seu domicili i la muller d'En Pestaña manifestà que havia marxat dient-li: «Adéu, Maria; si no torno, ja tindràs notícies meves.»

L'Altons Sala

Aquest migdia s'ha notat la presència de l'Altons Sala a Capitanía general. Com algú li fes la pregunta, molt natural per cert, de «Vostre per ací també», es limità a contestar que hi era pel seu càrrec de caporal del Sometent.

S'ignoren els motius que portaren En Sala a Capitanía, però se'l veia molt atrafegat preguntant a l'un i l'altre, i anant amunt i avall de la sala esbafegat.

Hom assegurava que d'ençà del cop d'Estat En Sala havia abandonat el seu cap polític senyor comte de Romanones.

El rei crida el marquès d'Estella i li encarrega la formació del Govern o Directori. — El capità general surt aquest vespre cap a Madrid. — L'estat de guerra a tot Espanya.

A dos quarts d'una de la tarda el Rei ha cridat el general Primo de Rivera per a tenir una conferència. Des d'aquell moment hi ha hagut expectació, considerant la importància que revestia la conferència. Tots els presents a la Capitanía esperaven que el capità general tornés a baixar del pis superior per veure si feia cap manifestació. La conferència s'ha prolongat fins prop de les dues, i en aparèixer a la sala d'espera el capità general, tots els presents l'han volat demanant notícies.

El general Primo de Rivera estava tot satisfet i ha dit:

—El Rei m'ha demanat que sortís aquest vespre cap a Madrid per a constituir Govern o Directori. Jo li he demanat que ordenés la proclamació de l'estat de guerra a tota Espanya i hi ha accedit donant les ordres oportunes als capitans generals.

Aquestes paraules han estat rebudes amb gran satisfacció per tots els presents, i en mig de felicitacions el capità general s'ha dirigit ràpidament al seu despatx.

La Cambra d'Indústria

A l'avant-sala del despatx feia una estona s'esperava la Junta de la Cambra Industrial que anava a complimentar el capità general. No hi havia el seu president, el senyor comte de Queralt, un dels més caracteritzats albins de Barcelona, que ahir es distingí molt entre els que aplaudien el capità general a l'Exposició del Mobile.

El Casino Militar

Als balcons de la façana del Centre de l'Exèrcit i Armada, a la Plaça de Catalunya, s'han posat dos massos i a dalt de tot la bandera, tal com es fa en els dies de gala.

Diari que no surt

Avui no ha sortit l'òrgan radical «El Progreso».

El govern civil

El Butlletí Oficial publica avui la nota següent:

«Gobierno civil. — En el día de hoy y por disposición del Excmo. Sr. capitán general de la Región, me he hecho cargo del Gobierno Civil de esta provincia.

Lo que hago público en este Boletín Oficial para general conocimiento.

Barcelona, 13 septiembre de 1923. — El general de división, Carlos de Llussà.

El manifest del sometent

Anit passada, a les dotze, ens fou facilitat a Capitanía general el següent manifest del Sometent de la ciutat de Barcelona:

«Excm. senyor:

Fets i no paraules són els que poden donar adequada resposta a l'energic crit de redempció amb què heu arribat, per fi, atès les nobles ansies del nostre país; i tenim a orgull que siguin els nostres els que acreditem davant d'Espanya que són els «Sometents de Barcelona» els primers en acudir a la crida de V. E., amb la voluntat ferma i decidida de què no es malmetin l'honoradesa i la rectitud que us impulsaren a donar

l'alerta que ha fet vibrar en els pits dels nostres conciutadans, després de tants desenganys, l'esperança de salvació.

Conscients de la força que ens atribueixen la confiança en el comandament i la fe n'nosaltres mateixos, estem disposats a ofrenar-los al suprem interès de la col·lectivitat i creiem complir com a ciutadans i com a sometenistes en posar als vostres patriòtics auguris el recie subratllat de la nostra entusiàstica, lleial i respectuosa col·laboració.

Barcelona, 13 de setembre de 1923.

Baró de Gdell, vocal de la Comissió organitzadora; Eusebi Bertrand i Serra, caporal del partit del pla de Barcelona; Josep Maria Milà i Camp, caporal de partit de la ciutat de Barcelona; marqués de Rebalso, sots-caporal de partit.

J. Vidal Barraquer, Eduard Sorri, Navarro, Ramon Trias, Jacint Tort, Daniel, Joan Puigmarç, Joan Raspall, Miquel Serra, Joaquim Lletjós, Miquel Bolós i Joan Piquet, caporals del districte del Pla.

Joan Villemur, Josep Rovira, F. Puig i Alfonso, Pau G. Mirade, Enric Ribalta, Lluís Escayola, Joan Capmany i comte de Munter, caporals del districte de la ciutat.

Parla En Primo de Rivera

De l'estació de França, el capità general tornà a la Capitanía, rebent la visita dels periodistes.

Preguntat si tenia altres noves de Madrid, contestà que no. Al matí havia rebut un telegrama del Rei dient-li que sortia de Sant Sebastià cap a Madrid i que procurés mantenir l'ordre. A la tarda, el capità general va transmetre un telegrama al Rei, donant-li compte de la normalitat de Barcelona i de la inauguració de l'Exposició del Mobile.

Li fou demanat si les comunicacions oficials amb Madrid eren oficials, contestant que sis telegrams que havia tramès no havien ofert cap dificultat.

I acabà la conversa amb els periodistes, dient que romania al seu lloc i en la seva actitud, i que ningú li faria variar. Estic tranquil — afegí — i res no m'espanta. El pla convingut estava meditat i madurat, i no m'he d'apartar d'ell, igualment que la guarnició de Catalunya.

A l'estació de França és ovacionat el capità general

El marquès d'Estella va anar a l'estació de França, per tal d'acomplir l'esposa del senyor Portela, la qual sortia en l'express cap a Madrid.

En veure el públic dels molts i en passar pels trens la presència del capità general, esclataren aplaudiments i alguns visques.

En Pere Buxareu de Siria

Redactor de LA VEU DE CATALUNYA

morí el dia 26 del darrer mes d'agost, víctima d'un desgraciat accident

(A. O. S.)

El seu director espiritual, la família, LA VEU DE CATALUNYA, l'Associació de la Premsa Diària i el Centre de Repòrters, us conviden als funerals que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran en l'església parroquial dels Sants Just i Pastor, demà, dissabte, dia 15, a les deu del matí

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT **EL DOL ES DONA PER DESPEDIT**

L'Emm. i Rvdm. Senyor Cardenal Arquebisbe de Tarragona i els Excms. i Rvdm. Senyors Bisbes de Barcelona i Vich s'han dignat concedir indulgències en la forma acostumada.

FRANCESCO GUASCH I HOMS

Conservador del Museu de Belles Arts

morí el dia 12 del corrent als 62 anys d'edat

havent rebut els Auxilis Espirituals i la Benedicció Apostòlica

(A. O. S.)

Sa desconsolada esposa Emília Corant i Lluïà, germana religiosa Carmelita de la Caritat (absent), germà polític, cosins, cosines i família tota, participen als amics i coneguts tan sensible pèrdua i els preguen que el tinguin present en llurs oracions.

Per expressa voluntat del finat no s'ha avisat l'hora de l'enterrament

EL SIGLO

DEL 3 AL 15
DE SETEMBRE

VENDA EXCEPCIONAL

EXTENS ASSORTIT D'ARTICLES ALS

PREUS UNICS

DE PESSETES

3, 6 i 9

GRANS OCASIONS CAÇADOR

Barrets, gorres, bruses, pantalons, calçat, motxilles, Polaines, Sarons, ampolles «Thermo», gots, cantimplors, flambreres, cistelles, collars, cadenes, Morrións i cadenes per a gossos, Mireu les escaparates

Espardenyes «Nacional» pis de goma

	per a	Senyor	Senyora	Noi
el parell a ptes.		4'95	4'50	3'90

Secció de Sabateria per a Senyora (Pla primer) **SALDO** en calçat de lona; el parell des de pessetes **2'75**

Dr. Montañá dels Hospitals de París. Peli i Veneri. Sant Pau, 23, principal, 2.

La segona part es compongué de quatre sardanes d'En Morera: «Les fulles seques», «La sardana de les monges», «La sardana gran» i la «Sardana de la Patria».

A les deu del vespre va tenir lloc el tipic ball pla, el qual fou molt concorregut d'elegants parelles.

Els foos artificials a la plaça també varen estar bé, com de costum.

Les societats olotines han estat molt concorregudes, però les que han superat, com sempre, ha estat el Casal Català amb selectes audicions de sardanes per la Selvatana de Cassà de la Selva.

Les festes del dia 10 varen celebrar-se amb animació, com les dels dies anteriors.

Els partits de futbol que s'han jugat aquests dies de festa han estat molt concorreguts i han fet les delícies dels aficionats d'aquest esport.

El darrer dia de la festa, es va fer a la sala de sessions de Casa la Ciutat la distribució dels premis Multi-ras, amb assistència de l'Ajuntament i de públic distingit.

A la tarda va celebrar-se a Sant Roc la tornaboda, la qual va ésser molt concorreguda, com de costum.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telefònica:
MARSANSHANE

Apartat de Correns núm. 1
Telèfons números... **4530 A.**
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, 18 núm.

Festes Majors

A LA BARCELONETA

Ultra el programa de festes que ha organitzat el Comitè de Festa major, enguany seran importants els actes que anuncien algunes entitats d'aquella barriada, entre ells, esplèndids balls en els salons i envelat artísticament adornats; audicions de sardanes, balls i jocs populars infantils, que tindran lloc en alguns dels carrers adornats, i amb l'esmentat objecte de participar al concurs de carrers organitzat pel Comitè, els premis del qual es faran públics aviat.

Les associacions esportives preparen grans esdeveniments en partits de futbol, natació i altres proves atlètiques.

La Federació de Pomells de Joventut anuncia diferents actes de caràcter religiós, cultural, patriòtic, essent d'importància el Concurs-Exposició de treballs pomellistes. També l'Orfeó Llevant donarà alguns concerts amb motiu de la festa.

L'Exposició de fotografies que organitza el G. Excursionista Barceloní promet ésser un èxit entre les exposicions concursants.

Essent moltes les entitats que no han tramès encara llur programa, ho poden fer el més aviat possible pr a poder fer-ho públic.

A OLOT

La festa major va celebrar-se com de costum. Les funcions religioses s'han celebrat amb esplendor i concurrència de fidels.

Durant la novena, ha predicat elo-

quents sermons sobre escollits temes el doctor Joaquim Mas de Xarars, el qual ha fet gala de tenir una pasmosa facilitat de paraula, correctíssima de frase i nodrida de brillants imatges i de convincent fons doctrinal. També ha demostrat saber la llengua catalana, amb puresa i correcció. Durant tots els dies l'església del Turó ha estat insuficient per a poder encabir-s'hi tothom.

Assistiren a l'Ofici les autoritats, diputats a Corts i de la Mancomunitat, i Ajuntament olotí. Va cantar-se una solemne missa, predicant Un eloquent sermó l'esmentat orador sagrat.

A la processó, que va celebrar-se a la tarda, del mateix dia, portà el penó principal el marquès de Vallgornera, qui va tenir lluit i nombrosos acompanyament.

Les funcions cíviques han estat les mateixes de sempre. Les societats olotines que tenien contractades cobles de fora, les cediren per tocar peces musicals i sardanes, unes al passig de Blay i altres a la plaça Major.

Les il·luminacions foren com de costum, sense haver-se introduït cap modificació.

Les sardanes s'han tocat amb molta profusió a les societats i llocs públics, i foren ballades per l'entusiasta joventut.

L'Orfeó Popular Olotí va donar un escollit concert al Teatre Principal, amb extraordinària concurrència. Varen executar, amb molta justesa i precisió de veus «El cant de la senyera», Millet; «Sota de l'olm», Morera; «L'enyor», Camellas; «Els Fadrins de Sant Boi», Pérez; «La cançó del lladre», Marraco; «Sant Josep i Sant Joan», Pérez; «Cançó de Nadal», Romeu, i «Credo de la Missa del Papa Marcel», Palestrina.

**Reuma, Catarros,
Calculs, Neurastènia
CURA DE REPOS**

Balneari TERMES PALLARES

ALHAMA DE ARAGÓN, Castre-Teatre. Grans parcs i llac nave cable. — Informes directament a don Almado Grau, Mallorca, 189 i Farmàcia Bermúdez, Aragó, 235. Tel. 150 G

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 13 de setembre de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 761'3, 763'0, 758'6.

Termòmetre sec: 21'3, 23'7, 23'1.

Termòmetre humit: 19'1, 20'7, 20'0.

Humitat (centèsimes de saturació): 80, 75, 74.

Direcció del vent: ONO. SO. Calma.

Velocitat del vent en metres per segon: 1, 5, 0.

Estat del cel: Nuvols. Quasi tapat.

Classe de núvols: K.St.K., K.N.C.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 25'7; mínima, 19'4; mínima prop del sol: 17'8.

Oscil·lació termomètrica: 6'3.

Temperatura mitja: 22'5.

Precipitació a quassa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 74 km.

Observacions particulars: No-cap.

El director, E. Alcobé

Durant el passat mes d'agost la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha rebut per imposicions la quantitat de 13.469.581 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvis, termes mensuals de pensió i capitals diferits reservats 11.863.697 pessetes, havent obert 2.182 llibretes noves. De les imposicions han correspost a l'Oficina Central de Barcelona 7.154.719 pessetes i a les sucursals 6.314.862 pessetes.

El 31 d'agost la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis tenia viants 266.890 llibretes, amb un saldo al seu favor de 164.531.430 pessetes, distribuïdes en la següent forma: Barcelona, 121.897.752 pessetes; Girona, 17.810.177; Lleida, 15.170.088; Tarragona, 9.348.955; Balears, 354.458.

— Fosfo-Glicol-Kola-Lectinat, cura neurastènia. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

Joan Pérez, habitant al carrer de Tallada, ha denunciat avui al jutge que un rellotger seu li va espanyar la caixa dels diners, havent-n'hi sotret.

JOIES VILANOVA Unió, 6.

Fulgenci Móstoles, de 29 anys d'edat, perari electricista, mentre aprofitava l'Exposició del Moble del Parc de Montjuïc un cable elèctric va rebre una forta descàrrega elèctrica, la qual li va produir ferides de gravetat. Fou auxiliat al dispensari.

A la matinal d'ahir s'acabà de posar en llibertat provisional tots els detinguts amb motiu dels fets de dimarts passat.

ALMENDROLINA BELLEZA. És la REINA de les CREMES. Rejuveneix, embelleix i conserva el cutisó conté grasses. Inofensiva. Fi per a la venda en perfumeries.

Atropells. Toparen el tramvia 183 de la línia 1 amb el carro 14.707, i en resultà un cortada, de 21 anys, amb ferida contusa, amb esquena al braç esquerre i contusions a la cara, de pronòstic reservat.

Al carrer de Sant Ramon, el carro 101 atropellà la nena Victòria Aroz, de dos anys, causant-li contusions al front, al genoll esquerre i erosions a les cames. El carro fugí. Un carret-tartana núm. 26132, al carrer de Vilaflores, va propellar la nena Manuela Macías García, de dos anys, causant-li contusions i rascades lleus al braç dret.

A la Granvia de les Cortes Catalanes, entre Rambla de Catalunya i Balaguer, l'automòbil 11099 B atropellà Salvador Camarós, de 17 anys, causant-li contusions i erosions en diverses parts del cos.

Un automòbil de Gràcia-Barcelona, al davant de les Drassanes, va col·lidir amb un carro, i el carretier, Ramon Amorós Puchol, de 47 anys, resultà amb contusions a la regió occipital i cuixa esquerra i a la mà dreta.

PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Paral·lels. Catalana Parras, de 59 anys, es bañava amb una vena de cesa seva, causant contusions a l'anca.

Lucrècia Canals Fernández, de 59 anys, arribada al carrer de Reus, diu que fou agredida per un home, causant-li la fractura de la testa de l'húmer esquerre, ferides contuses a la regió occipital, de pronòstic reservat. Passà a l'Hospital.

Josepa Muñoz Benéjar, de 26 anys, i Boi Amella Brugada, de 50 anys, es barrellaren al carrer de Florida-blanca, causant-se erosions lleus als braços i mans.

A les escales del carrer del P. Soler va caure Rosaura Ibars, de 46 anys, i es va fracturar la part superior de l'húmer dret (pronòstic reservat).

Una noia sense domicili, que presentava símptomes de gastament, fou portada a l'Hospital Clínic.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30.

— En època de malalties infeccioses molts metges recomanen beure l'aigua mineral natural **VICHY OATALA** que surt del manantial a 80 graus de temperatura i està lliure dels microbis.

Treballant a l'Exposició del Moble Fulgenci Móstoles García, de 29 anys electricista, es causà cremades en diverses parts del cos, amputació traumàtica i cremades dels dits de la mà dreta, sideració del braç dret, contusions i ferides a la regió occipital.

Un carnisser del carrer de Zola, es causà ferides lleus a la mà esquerra.

A les obres del Metropolità del carrer de Salmerón, el paleta Zolito Palecós, de 21 anys, es causà una ferida incisa-contusa al front.

Un lampista, treballant al carrer de València, va caure des d'una bastida al soterrani, i es causà contusions al costat esquerre, commoció pulmonar, i ontusió al colze i avasi-brac dret.

Un guàrdia urbà detingué a Joaquim Garcia per haver-se-li insolentat.

Un venedor pagès del mercat de Santa Catalina, en tornar canvi d'un duro, va donar moneda falsa. Es va presentar denuncia a la Direcció del Mercat, la qual va inspeccionar la resta de la moneda que portava i veié que també era falsa. Fou portat a la Delegació de Policia.

Treballant al Metropolità de la Granvia de les Cortes Catalanes, prop de la Riera de Magoria, Joan Col i Montero, de 24 anys, es causà ferida unolcular interna, de pronòstic reservat.

El cambrer Aparici Estivill Pedret, de 21 anys, va causar-se una ferida incisa al dit seny de la mà dreta.

— Si voleu assegurar l'èxit d'una línia d'automòbils per al transport de passatgers, qualsevol que sigui l'estat dels camins, adquiriu el nostre tipus especial omnibus modificat

Hispano-Suiza

segurs que amb tals cotxes obtindreu positius beneficis.

Agents exclusius: **VALLET i BOPILL, S. en C.** Passeig de Gràcia, 20

D'espectacles

La companyia de Jaume Borrás donarà tres extraordinàries funcions al Teatre Comiç els propers dies dissabte i diumenge, posant en escena el famós drama català, anys ha no representat, «Lo monjo negre». Ha celebrat obra de l'immortal Pitarra «La dida», en les quals ratlla a gran altura el distingit primer actor.

Ambdues obres seran presentades esplèndidament estrenant-se magnífic decorat.

PARAL·LELS Catalana Parras, de 59 anys, es bañava amb una vena de cesa seva, causant contusions a l'anca.

Espectacles

Teatre Català ROMEA

10 úniques i extraordinàries funcions per la companyia italiana **MOLASSO**

Grandiosos espectacles

BALL I MÍMICA

Debut, dissabte, 15 de setembre.

Detalls per cartells i programes

Teatre Tivoli

Empresa FRANCESC DELGADO

Gran Companyia de Comèdia

Antonia Plana-Emili Diaz

Demà, dissabte, nit, a les deu

DEBUT DE LA COMPANYIA

amb l'ESTRENA a Barcelona del drama en tres actes de Franco de Vin

La Flor de Córdoba

obra estrenada amb extraordinari èxit per aquesta companyia al Teatre Romea de Madrid. Diumenge, tarda, a les quatre: **PUNTA DE VIUDA I LA FLOR DE CORDOBA**. Nit, a les deu: **LA FLOR DE CORDOBA**. Es despatxa a comptaduria.

Teatre Novetats

Circ Equestre

Avui, divendres, nit, a les deu. **XARDOROS EXIT DE TOTA LA COMPANYIA**. LES 4 BARRETES, poutpourri acrobàtic. LES ROBBINS, domptador de bicicletes. **TROUPE TITTO-RIFFI**, 7 formidables saltadors. Cada dia continuen i sorprenden els èxits de **FRED SILVESTER** i C.A. dels imitables 4 **UESSENS**. LES **MANDOS**, sorprenent, arriscadíssim remolí de la mort, F. P. **UESS**, veritable succecs original, únic, C. **FONTANAS**. **THE STRANAY**. **THE ARQUES**, etc. Entrades còmiques pels molt aplaudits clowns **GERMANS FERRONI**, **NAVAS** i **GEROME**. **SILVA** i **KODAK**. Demà, divendres, a dos quarts de cinc de la tarda. Nit, a les deu, i diumenge, tarda i nit, extraordinàries funcions. — Cada diumenge, dijous i dissabtes, matineses a dos quarts de cinc de la tarda. — Dijous que ve, 3 **FAMOSOS DEBUTS**. 3. — Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Gran companyia de sarsuela de

JOAN VILA

Avui, a les deu. Gran èxit de la famosa obra en tres actes, de don Josep M. Granada,

EL NIÑO DE ORO

Gran quadro flamenc, al mateix amb que fou estrenada l'obra al Teatre de la Comèdia de Madrid. **GERMANES GAZPACHAS** i **GERMANS HIDALGO**.

IMPORTANT. — Continuant pendent de solució l'actual conflicte teatral i no disposant l'empresa, del personal de maquinària, s'avisava al públic que l'obra es representarà sense el decorat propi de la mateixa.

TEATRE COMIÇ

Demà, dissabte, i diumenge, grans funcions per la companyia de

JAUME BORRAS

Extraordinàries representacions de

EL MONJO NEGRE I LA DIDA

Teatre Bosc

Demà, dissabte, 15 i diumenge, 16, tarda i nit, actuarà el **GRAN RAYMOND**. Programa monstre, a preus populars. (Fluxeu-vos amb els cartells).

Teatre Barcelona

SESSIONS D'ART MERCE NICOLAU

Primer actor i director:

ENRIC JIMENEZ

Demà, dissabte, dia 15, ESTRENA del drama en quatre actes, de l'eminent autor rus Artzbrachov, traducció de Josep M. Jordà, **GELOSIA**.

Teatre Barcelona

Temporada de tardor

Gran companyia de comèdia

ALBA-BONAFA

Inauguració, 21 de setembre

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, divendres, dia 14, programes selectes. Quatre estrenes! La formidàssima comèdia **L'ESTRANYA AVENTURA**. El cinedrama **FUROR PASSIONAL**. La divertida pel·lícula **VIDA DE CAMP**, i l'interessant film **HISTORIA D'UN SANTAX**.

Afeccions de Los Riñones

Completamente curadas y Salud Restablecida

Las enfermedades de los riñones son causa de tantas otras dolencias, que es prudente tomar las Píldoras De Witt así que se presente el primer síntoma de ellas.

Adoptando este método sencillo se pueden evitar muchos sufrimientos y ahorrar grandes gastos.

"No me canso nunca de recomendar las Píldoras De Witt" escribe el señor J. R. Guzmán, de San Felipe, "pues me curaron de una afección muy grave de los riñones cuando había casi perdido toda esperanza. Ahora gozo de perfecta salud."

Es una gran felicidad el sentirse bien y vigoroso y el estar libre de dolores. Pues bien, las Píldoras De Witt son un restaurador infalible de la salud, pues a

to que vuelven sanos los riñones y eliminan el ácido úrico nocivo, que es la causa fundamental de tantas enfermedades.

LAS PILDORAS

DE WITT

CURAN

los Dolores de Riñones

y son también un remedio eficaz contra el Dolor de Espalda, el Lumbago, la Clática, la Gota y todas las demás enfermedades que nacen de un exceso de ácido úrico o de afecciones de los riñones y de la vejiga, pues suprimen la causa del dolor.

Para obtener una muestra GRATIS de este sorprendente medicamento, recorte este anuncio—escribiendo claramente nombre y dirección del solicitante—y envíelo al Concesionario A. Méndez, Valencia, 233, Barcelona, en sobre abierto, franqueado con 2 céntimos, si es de fuera de Barcelona, y con 5 céntimos, si es del interior.

533 B

MOSAICS E. F. ESCOFFET & C^{ia}

Ronda Universitat 20.

Teatre Círcol de Sans

Dijous, 20 de setembre, a les deu de la nit, la comèdia dramàtica en tres actes,

PRIMEROSE

per la notabilíssima companyia

DIAZ ARTEGAS

creació de la eminent actriu

JOSEFINA DIAZ

trones: **EL IL·LAC INVISIBLE** (Programa Ajúria), per Irene Castle. **L'HERENCIA DE LA MARE**, sentimental. **L'HOMME FERA**. **DONYA TERREMOTO**, comèdia. — Diumenge, a la nit, inauguració de les grans exclusives: **L'ATREUIT** (Artistes Associats), última creació de Charles Ray. — Dilluns, reparició del rei de la broma, **TOMASET**. — Aviat, l'esdeveniment més gran de la cinematografia.

Cine Princesa

Granvia Layetana. — Telèfon 1371.

Tocant a la Plaça de l'Angel

Avui, divendres, **LA REINA DELS GITANOS**, vuita i novè episodis. **EL DIAMANT BLAU**. **INSTANT MATERNAL**. **COMPTE AMB EL WISKI**. **LA CASA DE DISPESES**. — Diumenge, estrena del darrer episodi de **LA REINA DELS GITANOS**.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

ORQUESTINA SUÏE

Saló de reunió de famílies distingides. — Demà, dissabte, inauguració de la temporada, amb l'estrena de la primera jornada de la superjoia Universal, **MULLERS FRIVOLES** (exclusiva d'aquesta empresa), pel gran actor **VON STROHEIM**; degut al llarg metratge, està dividida en dues jornades, completant el programa la formosa comèdia dramàtica, **FUROR PASSIONAL**, per la formosa artista **DORALDINA**. **SONANT EL QUIRO O EL BOXADOR ARISTOCRÀTIC**, cinquè «round», per l'elegant boxador **REGINALD DENNY**. **PASSEIG AERI**, còmica de gran bromes, i **ACTUALITATS GAUMONT**.

NOTA. — Dissabte, 15, de els a vuit de la tarda, i diumenge, en la sessió matinal d'onze a una, es despatxaran butlloques numerades per a la sessió especial de les sis de diumenge. Dilluns, estrena de la magnífica alta comèdia, **VIATGE AL PARADIS**, per la gran artista **BERT LITELL**.

Saló Catalunya

Gran cine de moda

Avui, divendres de moda. Tot es

LES TERRES CATALANES

SABADELL

JEAN MOREAS, LA FI DE L'ESTIU I JO

«L'clair illuminait la nuit de ses beaux feux...» a la vitre dea retan-tissat l'orage. Així cantava Jean Moreas, l'any 1899, amb aquella emoció puríssima que coveix els seus sis llibres de «Stances», la mort de l'estiu. Devia fer certa gràcia, naturalment, Jean Moreas amb el monòcle insolent sota la ratlla torturada de la celta i amb el gran bigoti germànic, sota el perfil puríssim del seu nas grec (aquell monòcle i aquell bigoti que en el retrat d'A. d. la Gaudera, xpliquen i donen més llum sobre els matissos meravellosos de l'obra del poeta que la major part dels articles publicats en les revistes de tots els pobles llatins), desempellat ja del simbolisme, en aquella cambra amb l'amiga, una tempesta fora i una tempesta dins.

No divaguem. L'última nit, estava jo com Moreas (sense monòcle i sense bigoti i sense amiga, certament), dintre una cambra. «L'clair illuminait la nuit de ses beaux feux...» a la vitre dea retan-tissat l'orage... exactament com aquella nit de 1899, a París.

L'estiu s'acaba. L'estiu ja s'ha acabat. Va acabar aquell dia del xafec famós. Van ésser uns funerals sorollosos com una esparxa del poema epic. Amb un dramatisme rudimentari i medieval. Des d'aquell dia l'estiu estava venent. Li quedava, però, encara, prou força per a dissimular. Li quedava tota la riquíssima gama de tons amb la qual podia enganyar-nos, almenys momentàniament. I cosí, aquí i retallant allà, i apegant per tot arreu, encara s'anava aguantant, i ens ha enviat un sol com un deliri i ha ofegat les marinades en els llavis mateixos de la mar, i ha posat uns clarors inespèrads a les fulles. Ha estat el grandios adén.

El grandios adén, perquè ara la pluja està resolent els últims problemes. «Menys soroll i més teina», bona divisa. Ara, la pluja sembla que somiqui, però ho fa amb segones. I demà, l'estiu ja farà llàstima.

Necessària la subtilitat dels dits de Moreas, amorosits com els seus per l'onatge d'una cabellera bruna, desfermada, per cantar aquesta afo-nia. Hugo, si fos viu, ho faria amb un devassall tumultuós de metàfo-res. Baudelaire, potser diria quatre fastos. I jo, que no estic gaire segur de tenir una serena imparcialitat que pogués fer-me dir paraules essencialment discretes, no diré res. Si, però, que diré una cosa molt simple. He sentit una veu exícta de múltiples boques. Unes entrístides; altres, jocosament abandonades: White ha emmudit! White ja no parla! White ja no parlarà mai més! He llegit també una ode perfectament mat escrita (en un període tradicionalista, naturalment), amb pretensions d'èpica. La meua amplitud pulmonar, la meua sonoritat de forja, l'estiu que ara s'acaba, són circumstàncies que em permeten repetir, en-cara, uns versos de Moreas: «Va, le ciel peut m'entraîner en sa drôlée de fer...»

— Mais fuyant le malheur et le cruel hiver — je n'hériterai pas l'étrangère hirondelle.

WHITE.

Retorn

Ha tornat de París, on ha passat una setmana d'estudi, l'organista i mestre de Capella de la parròquia de la Puríssima Concepció, mossèn Josep Muset.

Robatori

Al domicili de Pau Serracant, Claris, 58, entraren ladres cap al vespre del darrer diumenge, apoderant-se d'una quantitat en metall.

El festival de la premsa de Barcelona

Entre les colles de sardanistes sabadellenes que s'han inscrit per a prendre part al concurs que se celebrarà demà passat diumenge, a l'Exposició del Moble, organitzat per l'Associació de la Premsa Diària, cal afegir el nom de la popularíssima «Escal de Joventut».

Acompanyant les colles sabadellenes són moltíssimes les famílies d'aquesta ciutat que es proposen con-

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

La situació

La destitució del cèlebre Lueja
Avui al matí l'autoritat militar s'ha incautat del comandament del Govern civil.

A la tarda s'ha publicat un bandol declarant l'estat de guerra.

Incendi

S'ha calat foc a la casa de pagès Can Cerdà, del terme de Ribes del Fresser, propietat de N. Eduard Pons, la qual casa era habitada pel masover Esteve Dulcet.

El foc ha destruït l'edifici, havent també cremat uns atuell de treball, una quantitat d'herba i gra a punt de batre, calculant-se que les pèrdues pugen a 14.000 ptes.

Inauguració d'un cicle de conferències

Demà, a l'Ateneu Gironí, En Salvador Albert hi inaugurarà el segon cicle de conferències amb la lectura del seu llibre de poesies titulat «Més enllà».

La Sagarra

CALAF. — S'han vist animadíssimes la Fira i Festa major d'aquesta vila, complint-se esplendídament tots els números del programa.

Són dignes d'especial menció els notables sermons del reverent P. Frederic de Berga, predicats en els solemnes oficis, als quals assistí el nostre Ajuntament, amb el caporal de la guàrdia civil N. Antoni Giménez i extraordinària concurrència, cantant uns escolides misses l'orquestra «La Filarmònica», de Barcelona, junt amb alguns cantors d'aquesta vila.

Es digne també d'esmentar el gran castell de focs artificials, de la casa Domènec Morgades, de Barcelona, sota la direcció del pirotècnic senyor Tolosa.

Resultaren molt interessants els partits de futbol, especialment el format pels equips del «Barcelona» i de l'«Europa».

Abans d'inaugurar-se el nou camp, fou beneït per l'Il·lustre Prior.

El resultat dels partits jugats durant aquests dies i en els quals es disputaren tres formoses Copés, fou el següent:

Dia 8. — «Sant Ramon», 3; Calaf, 1.
Dia 9. — «Barcelona F. C.», 0; «Europa C. D.», 0.
Dia 10. — Calaf, reforçat, 5; Moto-Club d'Igualada, 0.

Es troben en aquesta vila, ja fa alguns dies, el distingit musicògraf En Josep Barberà i En Pere Bohigas Balaguer, de l'Arxiu d'Etnografia i Folklore, per a fer recerques per l'obra del «Cançoner popular de Catalunya».

córrer a la bella i popularíssima festa dels periodistes barcelonins.

TRES «ASES» FAMOSOS

Aplaudim el gest del senyor em-presari del popular cinema «Cervantes», que escriu en català tots els anuncis i programes de les seves funcions.

Ens plauria, però, una mica més d'atenció. Copiem de l'últim programa de mà, aparegut: «Mae Murray, Dorothy Daiton, Roman Navarro, tres «ASES» de moda pel públic americà, intèrprets de Cleo la FRANCIS-TA i Tifania».

EL «DIARI DE SABADELL» FA REFORMES

Sabem que hi ha hagut una reunió, en la qual s'ha parlat de pròximes reformes del «Diari de Sabadell».

Podem avançar als nostres lectors que es tracta d'AMPLIAR la Redacció, en la qual entraran nous i valuosíssims elements oblidats fins ara. Augmentarà també, segurament, el «Diari» el nombre de planes. L'estat lamentable en què actualment es troba el «Diari de Sabadell», demanava a oïtis un remei immediat.

Felicitem cordialment els iniciadors de la reforma.

TARRAGONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

La situació

Aquest matí, el general governador militar senyor Barrera ha pres possessió del govern civil de la «provincia», cessant en el seu càrrec el senyor Feliu.

Al migdia el dit general governador ha rebut els periodistes havent-els notificat la constitució d'un Directori, el qual s'encarregarà interinament del govern de l'Estat.

Ha aplegit el general Barrera que el senyor Alba havia estat detingut a Sant Sebastià.

També ha dit que es procedirà amb energia contra els culpables de la desgràcia que pesa damunt del país, i que, fíat en la discreció de la premsa, per ara no establirà la prèvia censura.

Després s'ha fixat un bandol a les cantonades, firmat pel general com a governador civil.

L'ordre és complet. En general, ha estat ben acollida la nova de la destitució del Govern que presidia el senyor Garcia Prieto.

El temps

Aquest migdia ha caigut un fort ruixat. A les set del vespre s'ha re-produït, acompanyat aquesta volta de violents llamps i un espetec de trons. A les vuit hi havia una pluja molt forta.

No sembla estrany que les inundacions produïssin desperfectes als bar-ris baixos.

Els llums elèctrics s'han apagat una dotzena de vegades, degut a les descarregues atmosfèriques.

Reunió per a demà

Per l'alcaldia s'ha convocat, per a demà a dos quarts d'una del migdia, una reunió, sense que se n'hagi dit el motiu. Hi han estat citades les autoritats i els directors dels tres diaris locals.

Subhasta

Havent-se rescindit el contracte del servei de la netja pública, l'A-juntament ha anunciat una nova subhasta, el tipus de la qual és de 30.000 pessetes anuals i tindrà lloc el dia 26 del corrent.

VICH

Acte important

El propassat diumenge a les set de la tarda, després de dos dies de minuciosos estudis hidrologics per aquesta comarca, i com a resum de tals estudis, el conegut geòleg i publicista N. Albert Cursi dona una interessant conferència en el local del Centre Excursionista d'aquesta ciutat, Temple Romà, desenrotllant el tema: «Els moderns abastiments d'aigües potables», amb l'objecte de informar l'element oficial i tot el poble dels mitjans de resoldre tan vital assumpte a Vich, que tan man-cat es troba d'aquest element.

L'Il·lustre conferenciant fou presentat pel diputat del districte, nostre estimat amic N. Albert Rusinol, el qual també va pronunciar un sentit discurs de gràcies, estant presents gran nombre de representants de l'Ajuntament, moltes altres autori-tats, i emplenat el local els més no-tables elements de la població.

La conferència, que fou brillantí-sima, consistí de tres parts principals: Concepte general de l'aigua segons l'estat actual de l'Enginyeria i la Higiene i mesures científiques d'ad-quirir-la. La resolució del problema de l'aigua a Vich i sa extensa plana. Comentari universal d'aquests serveis amb la projecció de pro-jeccions clítxes de tots els països estran-gers que van al davant en aquesta interessant qüestió.

Tant el senyor Rusinol com el con-ferenciant senyor Cursi foren molt aplaudits i felicitats, pel demostrat interès del primer en adoptar impor-tants millores al districte, com per la pericia i eloqüència del segon dur-ant l'importantíssim acte de que donem compte, que constituirà segura-ment el principi d'una era de felicitat i progrés per a Vich i la seva comarca.

VILANOVA

TERRASSA

El curs de l'Escola Industrial

Durant la segona quinzena del pre-sent mes, els dies feiners, de nou a dotze, estarà oberta a la Secretaria de l'Escola Industrial de Terrassa la matrícula oficial ordinària per al curs acadèmic de 1923 a 1924 en els es-tudis de Perit Mecànic, Químic, Elec-tricista i d'Indústries Tèxtils i en els d'Enginyer d'aquesta última especia-litat, que es cursen en aquest establi-ment.

Els drets de matrícula i les ex- malitats que hauran d'omplir els alumnes per a matricular-se, són els que consten en l'anunci fixat al pú-blic en la taula d'edictes de l'esta-bliment.

La matrícula extraordinària estarà oberta durant tot el mes d'octubre pròxim i costarà drets dobles.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

La situació

Aquest matí, a dos quarts de vuit, els lleidatans havem estat sorpresos amb la proclamació de la llei mar-cial. A les cantonades s'havien fixat uns bandols amb les condicions amb les quals s'havia imposat.

Ací aquesta nova ha estat acollida sense cap mena de sensació, amb una certa indiferència, comentant-se solament amb curiositat, per part del públic, per saber les conseqüèn-cies que se'n derivaran.

Retorn

Ha retornat d'una excursió a la muntanya, el diputat de la Manco-munitat senyor Agelet.

Presca de possessió

El president de la Diputació s'ha possessionat novament del dit càrrec per tal de despatxar alguns assump-tes de la seva pertinença.

Montseny

SANT HILARI. — També el periò-dic «Lliriola» enguany tingué la sa-tisfacció de portar el dia onze un record als màrtirs catalans del 1714, al monument d'En Casanova.

— Segueix l'animació al Café de la Unió, on la nombrosa concurrència frueix dels variats concerts que hi dona el mestre Carbonell.

— La setmana passada fins aquí l'a-preciat estiujant N. Antoni Carro-gio. L'acte de l'enterrament fou una mostra plena del companyonatge que regna entre la colònia, assistint-hi en la seva totalitat. Sorprenia el notò-ribs seguici, demostrant la impor-tància dels que es troben estiujant en aquesta època a Sant Hilari.

— El popular Arturo continua amb les seves divertides representacions de titelles, assistint-hi nombros públic.

Els Jocs Florals de Balaguer

VEREDICTE

Premis ordinari

Flor Natural. — Tema: «Amor humil». Primer accésit. — «Cançó». Segon accésit. — «Flor Cordis». Tercer accésit. — «Bogeria». Quart accésit. — «Mort de Reis». Quint accésit. — «Visita al Sant Crist de Balaguer». Accésit. — «Fides tua saluumus», etc.

Premis extraordinari

Premi I. — «Si exaltatus fueros», etc. II. — «La salut del nostre poble». Accésit. — «A grams mals...», etc. III. — «Els dos follets». IV. — No s'adjudica. V. — «Elogi de l'arbre». Accésit núm. 1. — «Fantasia». Accésit núm. 2. — «Els sonets». Premi VI. — «El ciutat de Balaguer pro-gueren...». Accésit. — «Fou feta per Nicodemus». Premi VII. — «Ad majus pietatis», etc. VIII. — No s'adjudica. IX. — «Tu honorificatus», etc. X. — «Elogi feliç». XI. — No s'adjudica. XII. — «Catalans i aragonesos». Accésit. — «Vigília de dolor». XIII. — «Als de rostre colrat». XIV. — «Pitjor que estrangeria...». XV. — «A Balaguer», sonet.

La festa serà el dia 16 de setembre, a les tres de la tarda.

Jurat Qualificador. — Valeri Serra i Boidó, mantenedor; Joan Bergós, president; Pompeu Crehuet, Josep Milla Rauriol, Felip Solé, Joan Boig, Sob. P., secretari.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La catàstrofe del Japó

París, 13. — El consolat del Japó en aquesta capital ha rebut un despatx oficial en el qual es diu que el nombre de morts a conseqüència del recent cataclisme passen de seixanta mil, i el nombre de ferits, ascendeix a uns cinc cents mil.

Les víctimes a Yokohama es calculen en unes cent deu mil persones. — Havas.

A la Societat de Nacions

Ginebra, 13. — La Comissió del desarmament ha aprovat el preàmbul i l'article primer del projecte de garantia mútua, en el qual s'especifica que les altes parts contractants admetten que la guerra d'agressió, constitueix un crim de caràcter internacional, comproment-se solennement a no incurrir en la responsabilitat d'aquest crim. — Havas.

Ginebra, 13. — L'Assemblea ha continuat discutint l'informe del Consell.

El delegat, senyor Kalkoff ha exposat la difícil situació de Bulgària i el seu desig de complir les obligacions imposades pels tractats.

El delegat grec, senyor Politis, ha expressat la gratitud de Grècia, pel Concurs de la Societat de Nacions als repatriats grecs. Ha afegit que les relacions entre Grècia i Bulgària eren molt més cordials.

El delegat lituà senyor Sidzikauskas tractant del conflicte polonès-lituà, ha criticat parcialment l'obra del Consell de la Societat de Nacions. Ha acabat sollicitant una nova intervenció.

El senyor Murray delegat de l'Àfrica del Sud, ha tractat de la qüestió de les minories nacionals.

La discussió continuarà demà.

Ginebra, 13. — L'Assemblea de la Societat de les Nacions ha continuat la discussió general referent a la tasca realitzada pel Consell de la dita Societat, abstenint-se de tota al·lusió relativa al conflicte italo-grec.

El senyor Politis, en un extens discurs va donar les gràcies al Consell, per l'ajut prestat en aquests darrers temps amb motiu de la situació calamitosa dels refugiats a Grècia, fent ressaltar la magnitud del servei prestat per la Societat, i mitjançant la constitució d'una comissió greco-bulgària, encarregada de dirigir els intercanvis de les poblacions i declarant finalment que la Societat de Nacions gaudeix en tot l'Orient, d'un gran prestigi.

El delegat de Lituània, ha dit que alguna vegada espera que el Consell de la Societat de Nacions intervindrà en el conflicte lituano-polonès, i que Polònia renunciarà a la política inspirada per la força. — Havas.

Ginebra, 14. — La Comissió de Presupostos de la Societat de Nacions ha aprovat una proposició francesa per a introduir economies en el pressupost de la dita Societat. — Havas.

Ginebra, 14. — L'ambaixador espanyol a París i representant a la Societat de Nacions sortí ahir tarda amb direcció a París, on passarà alguns dies.

Allí es posarà en comunicació amb el seu Govern. — Havas.

París, 14. — Sembla que la nota tramessa al Govern grec i a la Societat de Nacions la Conferència d'ambaixadors, demana que l'evacuació de Corfú es realitzi el dia 27 de l'actual.

Si fins a la dita data, el «rapport» de la Comissió Internacional designada per a l'enquesta sobre l'assassinat de la missió italiana demostrés que Grècia no féu quantes diligències estiguessin al seu abast per a descobrir i castigar els assassins, Itàlia rebria a títol de reparacions la quantitat de cinquanta milions de llires lliurades en dipòsit per les autoritats hel·leniques. — Havas.

La Conferència d'Ambaixadors

París, 13. — La Conferència d'Ambaixadors està estudiant les condicions en què poden ser aplicades les decisions per ella adoptades el 7 de l'actual. — Havas.

París, 13. — La Conferència d'Ambaixadors ha adoptat una solució que és considerada com de naturalesa a liquidar la situació creada entre Itàlia i Grècia.

El text de l'esmentada resolució ha estat tramès immediatament a Atenes i Ginebra.

Els aliats s'han posat d'acord completament referent a la redacció de les instruccions que cal donar a la Comissió d'enquesta, així com sobre les condicions com s'efectuarà l'evacuació de Corfú.

S'assegura que les qüestions pendents han quedat solucionades a satisfacció de Grècia i d'Itàlia. — Havas.

Baldwin i Poincaré

París, 13. — A's cirkels oficials es declara que és probable que el cap del Govern britànic s'enreviati aviat a París amb el president Poincaré. — Havas.

Zaglut Patxà a Alexandria

Marsella, 13. — Zaglut Patxà ha embarcat en aquest port cap a Alexandria. — Havas.

Contra els comunistes búlgars

Sofia, 13. — Amb motiu dels triplets subversius que porta a cap el partit comunista, amb el fi de preparar una acció armada dirigida contra la seguretat de l'Estat, la policia ha procedit a la detenció d'un cert nombre de líders de l'esmentat partit, i ha ordenat la clausura dels clubs comunistes. — Havas.

Del discurs de Stresemann

París, 13. — La premsa en general, creu que el discurs pronunciat pel canceller Stresemann, constitueix un progrés amb relació al pronunciat darrerament a Stuttgart, però deixa en les tenebres massa punts per a modificar sensiblement la situació.

Els diaris es lamenten de comprovar que el canceller Stresemann el mateix que els seus predecessors, persisteix en subordinar les seves ofertes a l'evacuació prèvia del Ruhr, la qual cosa, segons recorda «Le Matin» no es portarà a efecte sinó a mesura que Alemanya faci efectius els pagaments que li corresponen. — Havas.

Expedició francesa a Bork

Düsseldorf, 13. — A conseqüència d'haver estat atacat un lloc de guàrdia amb granades de mà, aquest matí s'ha efectuat una expedició a Bork, població de l'Alemanya no ocupada. A la dita població, les autoritats s'han incoautat de 85 mil milions de marcs. — Havas.

El separatisme renà

Duisburg, 13. — Malgrat l'actitud dels comunistes, els separatistes han celebrat una important reunió. El moviment guanya terreny a Recklinghausen. — Havas.

El coronel Botzaris

Atenes, 31. — Es desment la notícia segons la qual havia estat detingut el coronel grec Botzaris, a Atenes.

Continua oberta la informació per a descobrir els culpables de l'assassinat i si hi ha complicats elements grecs. — Havas.

La salut de Trotski

París, 13. — Les autoritats soviètiques desmenten terminantment els rumors que han circulat referents al suposat assassinat del qual havia estat víctima Trotski. — Havas.

L'evacuació de Corfú

Roma, 13. — Els periòdics d'aquesta capital, referint-se a l'evacuació de Corfú, diuen que aquesta, al cap i a la fi, depèn de la voluntat del Govern grec. — Havas.

Londres, 13. — Es inexacte que el Govern anglès hagi proposat una data determinada per a l'evacuació de Corfú.

Es probable que la fixació d'aquesta data es deixi a l'arbitri del Govern italià.

Roma, 13. — «El Messaggero», referint-se a Corfú, diu que en l'actualitat tot depèn de la voluntat del Govern grec, puix l'ocupació de l'esmentada illa és solament una garantia de l'execució de les reparacions exigides a Grècia pels assassinats de Janina.

Grècia, afegeix el diari, s'ha sotmès i s'ha compromès a portar-les a cap, però fins ara no ha començat a exerytar-les.

Segueix dient que els procediments grecs són massa equívocs per a poder donar crèdit a les seves paraules, i la garantia moral dels aliats no és suficient per a Itàlia, la qual continuarà ocupant la illa de Corfú, fins que siguin satisfetes completament les seves reclamacions. — Havas.

L'estatut de Fiume

Londres, 13. — En els cirkels ben informats no es comparteix la impressió de pessimisme, referent a l'assumpció de Fiume, esperant-se que aviat s'arribarà a la seva reglamentació. — Havas.

Londres, 14. — Als cirkels responsables d'aquesta capital preocupa extraordinàriament la negativa d'Itàlia de sotmetre les seves divergències amb Iugoslàvia a l'arbitratge de Suïssa. Es tem que sorgi algun incident susceptible de provocar una guerra. — Havas.

Roma, 14. — Segons una informació de l'Agència Stefani, no tenen fonament els rumors recentment circulats, de procedència britànica, sobre la qüestió de Fiume, rumors que tenien un to alarmista.

Es cert que entre els Governos de Roma i de Belgrad es fixà de comú acord la data del 15 de setembre per a comunicar-se l'una respectives decisions, però aquest fet no té cap caràcter d'ultimatum i no s'ha d'atribuir cap importància al fet que ambdós Governos acordin modificar la dita data.

També és fals que el Govern italià hagi rebutjat l'arbitratge de Suïssa en la qüestió de Fiume, tant més des del moment que el Govern de Belgrad mai proposà rodonament aquest arbitratge.

Les negociacions entre Itàlia i Iugoslàvia continuen i gual i res s'oposa a que entre ambdós països s'arribi a una intelligència definitiva.

Els temors de possibles complicacions—acaba dient la dita informació—han d'esser, doncs, rebutjats, i contínuix una broma de mal gust parlar d'un perill de guerra que no existeix. — Havas.

Onada gegantina a Califòrnia

Nova York, 13. — Un radiograma rebut en aquesta capital, anuncia que el dia 11 una onada gegantina destruí la ciutat de San José del Cabo, situada al litoral occidental de la Califòrnia baixa.

L'esmentat despatx afegeix que la major part dels habitants de la dita població, s'han salvat. — Havas.

Don Jaume a París

París, 14. — «Le Fogado» diu que, procedent de Niza, anit passada arribà a aquesta capital don Jaume de Borbón. — Havas.

La reunió del Reichstag

Berlin, 14. — La mesa del Reichstag ha rebutjat la proposició de que fos convocat immediatament el Parlament. — Havas.

Desordres a Beuthen

Berlin, 14. — Comunicuen de Beuthen que durant una manifestació contra la carestia els manifestants assaltaren alguns establiments i intentaren desarmar la policia.

La policia es veié obligada a disparar, resultant un mort i alguns ferits. — Havas.

Multa al batlle de Montjove

Aquisgran, 14. — L'alcalde de Montjove, agent de la resistència passiva ha estat condemnat a una multa de cinc mil milions de marcs.

S'han declarat en vaga 1.500 minaires a Ukelhoven. — Havas.

L'hora normal a Bèlgica

Bruselles, 14. — L'hora normal serà restablerta durant la nit del 6 al 7 d'octubre. — Havas.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre articles o notes suplicants, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma.

Vida religiosa

Avui: L'Exaltació de la Santa Creu i Sant General, màrtir. — Demà: Els Dolors Gloriosos de Nostra Dona i Sant Nicomedes, màrtir.

Quaranta hores: Demà, a l'església de Religioses Arrepentides. Hores d'exposició: De dos quarts de nou del matí a dos quarts de set de la tarda.

La missa de demà: Els Dolors Gloriosos de Nostra Dona, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona del Transít, o d'Agost, a Santa Maria del Mar.

Adoració nocturna: Avui, Torn del Beat Salvador d'Horta (a l'església parroquial de Santa Maria de Jesús de Gràcia). — Demà, Torn de Sant Miquel Arcàngel.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Rutei Arcàngel, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Santa Teresa, a la mateixa capella.

NOUS RETOLS EN CATALA

A TERRASSA

Heu's aquí una llista dels retols en català:

La casa de les mitges, Raval, 33.
Casa del Poble, Fraternitat Republicana, Cremat, 15.
Grans i farines, M. Gibert Roca, Rambla d'Egara 348.

Fàbrica de joguines, Andreu Carde-llach, Sant Pau, 40.

La indústria del calçat, Casa Corominas, Rutlla, 37.

Fusteria mecànica, A. Aguil·lar, Rutlla, 25.

Fusteria Capella, Riva, 2.

L'art catòlic, Plaça Major.

Julia Parellada, metge, Puignovell, número 15.

Ous, patates i polleria, Mitja del passeig, 12.

Manufactura de rentatge i pentinatge, le llanes, d'Emili Badiella Ribes, Rambla d'Egara, 260.

Francesc Salas, advocat, Nord, 79.

Mobles, Casa Jorda, Fontvella, 3.

Penitenciació l'Estrella, Mitja del passeig, 29.

Delfi Sanmartín, metge, Passeig, 22, Juliol.

Fruttes i queviures, Nord, 118, J. Dal-mases.

Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, Sant Pere.

Pues i lliços, M. Abad Ribera, Topete, 1.

Farmàcia, asfèctics, Sant Francesc, número 12.

Forn de Sant Jaume, Fleca i pastis-teria, Se serveix a domicili, E. Pujol, Telèfon 6.456, Fontvella, 15.

Olis purs d'oliva, sabons, perfume-ria, queviures, Repartiment a domicili, Telèfon 6.504, Fontvella, 12.

Taller de reparació de carruatges i tota mena d'eines agrícolaes de J. Sur-roca, Succesor de Matxsch, Sant Francesc, 2.

Pentinatge i filats d'estam, A. i J. Fralix i Companyia.

Vapor Vega i Solà, Carretera de Montcada, 320.

Bassar de calçat, Rambla Egara, número 202.

Casa Batlles, Mobles a l'encàrrec, Roca, 101.

Taller de construcció de carruatges d'Isidre Vila Fitó, Arquime-des, 69.

Joan Rocabert, Raval, 21.

Instal·lacions elèctriques de totes classes, Creu, 69.

Fusteria, Mitja del passeig, 40.

L'Espiga d'Or, Wolta, 29.

Taller de serrar fusta, de Boada i Montada, Sant Marian, 25.

Turó-Park, Saló de ball, J. Puig, Pla de l'Atmèl·lera, 11.

Fàbrica de calçat, Sant Genís, 15.

Pere Sabater, Sant Pere, 40.

Taller de pintar carruatges, de R. Sellarés, Arquimedes, 1.

El Blau, Sastreria a mida La casa que ven més barat, La casa que fa més vestits blaus: Barrets, gorres, corbates, guants, etc., Sant Pere, 26 i 28.

Casa Jaume, Vins i licors, Raval, número 27.

Venda de vins i licors de totes classes, Arquimedes, 165.

Josep Bistué, Pintor, Carretera de Reïnàs 56 bis.

Josep Vilardó, Caldereria, Calefacció Central, Transversal, 208.

Les Novel·tats Cremat, 6.

Sabateria, Topete, 106.

Fusteria, Topete, 109.

Mecanografia, Cursos individuals, Societat de redacció i còpies, Martin Diaz, 6.

Xocolates i bombons. Són els més purs. Demaneu-ho a tot arreu, Píera i Brugueras.

Assagueres, Comissions, J. Capella Antonell, Sant Josep.

La ciutat de Terrassa és una de les que té més retols en català.

A SANT FELIU DE OODINES

Cotillaire, Felipa Puigdomenec, carrer de J. de la Cruz.

Jaume Grau Esparter, carrer J. de la Cruz (a) Paralel.

Queviures i tocmeria de Jaume, Valcorba (a) Perenegra, carrer de la Carretera.

Sastreria Model, Joan Mas, carrer Pi i Margall, 12.

Forn de Sebastia Farnés, carrer de Bassella.

Forn de S. Feliu, carrer de Sant Pere.

Bellesguard, Casa Nova, camí de Sant Miquel del Fai.

Canvis facilitats per la Casa Soler i Torra Gaus

PREUS DE COMPRA

Bitllets: Francesos, 43'50
Anglesos, 33'80
Italians, 33'00
Belgues, 36'50
Suïssos, 132'60
Portuguesos, 0'22
Alemanys, 0'0003
Austriacs, 0'0125
Holandesos, 2'80
Russos, 0'00
Grecs, 00'9
Suecs, 1'85
Noruecs, 1'10
Dinamarques, 1'25
Romanes, 3'20
Turquia, 3'50
Estats Units, 7'40
Canadà, 7'20
Argentins, 2'34
Uruguais, 5'10
Xilens, 0'75

Brasilera, 0'55
Boliviana, 1'75
Peruana, 25'00
Paraguais, 0'10
Venezuela, 00'00
Japonesos, 2'90
Algerina, 42'50
Egipte, 33'90
Filipines, 3'25

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Mioerva». Centre de subscripcions i cobraments, Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Peligros, de don Pau·ric Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 69.

A VALENCIA: A «La Corresponden-cia de València», Mitjana, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Alma-da, Largo S. Domingos, 11; «Taba-caria «Restauradores» i «Messageries de la Presse», rua d'Ouro, 146.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Llorel, quiosc del Born.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A PARIS: Kiosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capu-cine.

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimecres, 14 de setembre de 1923

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

El ritme de la ciutat

El 13 de setembre de 1923 ha estat un dia històric per a la Ciutat de Barcelona. A les dues de la matinada fou publicat el manifest que adreça al país el general Miquel Primo de Rivera anunciant el cop d'Estat que enderroca un règim polític del qual Catalunya no havia rebut sinó greuges. A les quatre de la tarda fou inaugurada, dins els magnífics Palaus de Montjuich, l'Exposició Internacional del Moble.

Dos fets tan distints, aparentment tan antagònics, coincidiren un mateix jorn i es desenrotllaren amb una normalitat sincrònica, coincidint amb el ritme civil de la Ciutat, superador de l'anècdota quotidiana. L'absoluta serenitat de la urbs tenia quelcom d'august i emblemàtic, que cantava, amb la rumor de les gernacions reunides a Montjuich, la immortalitat de Barcelona, capital de Catalunya, filla del Treball, mare de l'Art, gràvida de plenituds pairals.

La festa de Montjuich, el grandios certamen obert la tarda del cop d'Estat, era alhora una realitat viva i un símbol escaient.

Era la ciutat superant les seves tragèdies i les seves discòrdies i les escomeses dels seus enemics amb un magnífic esclat de la seva grandesa i de la seva força vital. Era la remembrança oportuna de la persistència i continuïtat dels ideals i dels interessos permanents per damunt de les contingències de l'actualitat o les incertituds de l'esdevenidor.

Es natural que els estrangers desconexors de la nostra idiosincràsia i de les lleis fonamentals de la nostra vida ciutadana restessin una mica sorpresos davant l'espectacle inoblidable d'una urbs sotmesa a la llei marcial, i sota la violència legal d'un cop d'Estat gravíssim, inaugurant amb una magna festa de pau i civilitat l'esplèndida Exposició Internacional del Moble.

Amb el mateix ritme de la Ciutat bategaven totes les terres catalanes, en una aspiració unànime d'afirmació nacional. I amb el mateix ritme de la Ciutat coincidien tots els ciutadans, en una doble manifestació de serenitat i de confiança en les virtuts pairals, en les virtuts ancestrals, en el seny i en l'amor viva a Catalunya de tots els estaments.

La inauguració de l'Exposició Internacional del Moble, continuant la magnífica sèrie d'exposicions monogràfiques que es vénen celebrant a Montjuich, representa una data memorable en la història de la creixença i de l'engrandiment de Barcelona. I la coincidència d'aquesta data amb el cop d'Estat que enderroca les oligarquies polítiques que actuaven sempre contra els ideals nacionals de Catalunya i els interessos permanents de Barcelona explica la indiferència amb la qual veié la urbs la caiguda d'aquell règim i la serenitat de tothom davant de la nova situació.

Cultura

A l'Institut colonial italià «Dante Alighieri» per a la primera i segona ensenyança, s'observarà, des del primer del propi octubre, el següent horari:

Escola nocturna gratuïta de llengua i literatura italiana: primer curs: de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit, els dilluns, dimecres i divendres. Segon curs: de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit, els dimarts, dijous i dissabtes.

Escola primària graduada (mètode Montessori): de nou a una cada dia de treball, menys els dijous.

Escola complementària de caràcter comercial i industrial: de nou a dotze i de tres a sis cada dia de treball.

La matrícula quedarà oberta fins al 30 del corrent, tots els dies feiners de les nou del matí a les vuit de la tarda, a la Casa dels Italians (Passeig de Méndez Vigo, 8).

Ha quedat constituïda en aquesta ciutat l'Associació de directores de col·legis particulars d'ambdós sexes dels districtes cinquè, sisè i setè antics de Barcelona, amb els següents càrrecs:

Junta Consultiva. — En Josep S. Bayarri, En Josep Armengol, En Mateu Rotger, En Ideons Montoliu, En Josep Montfort, En Josep Vilaseca, En Josep Carreté i En Joaquim Robert.

Junta Directiva. — President, En

Manuel Badia; vice-president, En Josep Villarroya; secretari, En Joan Vergés; vice-secretari, En Joan Calduch; tesorero, En Artur Pujol; comptador, En J. Ribas; bibliotecari, En Manuel Rizo; vocals: En Miquel Prió, En Calixte Perpiñà, Na Pepeta Huertas i Na Anna Tullibà. Al mateix temps es convoca a la reunió general que l'Associació celebrarà el vinent diumenge, al Centre Industrial de Catalunya, Hospital, 35, essent també invitats, els de la professió no associats.

MAPA GEOLOGIC DE CATALUNYA

Acaba d'ésser posada a la venda la fulla núm. 34 titulada Vilafranca del Penedès del nou mapa geològic de Catalunya a l'escala de 1:100.000, que va acompanyada d'un fascicle explicatiu d'un centenar de planes, il·lustrat amb 46 gravats intercalats en el text.

En paper senzill costa 350 pessetes i en paper luxós 400 pessetes; es troba a les llibreries Bosch, Puig i Alfonso, Vendaguer i Llibreria Espanyola.

La campanya del Marroc

PADRINES DE GUERRA

Demanen padrina de guerra els següents militars del batalló d'Albuera, segona companyia, destacats a Buhafara:

Els caporals Josep Calzada, Pere Planes i Josep Valero i el soldat Ambrós Segura.

AL DIA PLUJA

Ha plogut, plou. Seguirà plovent? A l'estació de la vila dels campaners bessons i el pont de quinze arcades — la vila de la fruita melmelada — comentàvem, avui, la pluja.

Mai plou a gust de tothom: difícilment, ni en temps de gran elxut, ni en períodes plujosos de llevantades, trobareu unanimitat en jutjar la conveniència de la pluja. El qui ja té els raïms assonats, la maleïx; no pot entrar a la vinya a fer la primera trua. El que els té encara verds, vol que plogui, però que en farà de massa vi? Si no hagués plogut, en farien menys, però de més greu. El qui ha de sembrar i el que té boscos, s'alegra de l'aigua: l'hortolà, si bé s'estalvia la feina de regar, s'ha d'omplir de fang per a entrar a les feixes.

Tothom jutja de la pluja i la demana o la refusaria si pogués, segons les conveniències llurs. Per això hi ha l'adagi: «Mai plou a gust de tothom».

I el que passa amb la pluja, passa amb moltes coses del món.

Bona cosa és la pluja a temps, però i si ve gros el riu i s'escaupa enlla de les rives? I si pedrega?

Déu ens en guard de la pedregada: la pedregada, si que tothom la refusa.

I quan hi ha núvols pel setembre i trona i llamega, sempre estem exposats a una pedregada.

Oi?

POL

Dietari històric

14 setembre de 1822

NEIX A MANRESA EL POETA ANTONI CAMPS I FABRÉS

Tres mesos comptava quan el seu pare fou afusellat amb vint-i-tres indívidus més al lloc dels «Tres Roures», complicat en un complot absolutista. Fugint de la trágica impressió fou dut a Barcelona, començant els seus estudis al Seminari Conciliar.

De jove, i compartint la direcció d'una indústria, que aixecà a alt nivell i que l'acredità de sociològic i humanitari, sentí afició a la poesia. Així en els primers Jocs Florals, reïnstiturats en 1859, obté un premi extraordinari amb la seva composició «El vot del trobador», fent ofrena del premi a la Verge de Montserrat.

En els de l'any 1861 guanyà la flor natural, amb «Els tres sospirs de l'Arpa» glossa del lema del Consistori. Constitueix una balada que es popularitzà i s'inclougué en «El Llibre de la Pàtria». La reina, que simbolitzava Catalunya, és morta, ostentant damunt son pit l'arpa de les tres cordes: Fe, Amor, Pàtria. Solterada al peu del lliprer, les llàgrimes dels fills reguen la terra. L'arpa s'estremeix, la reina desperta.

i a cada sospir del cor
sona una corda de l'arpa.
La de la Fe diu: «Alçam!»
La de l'Amor: «Espòs, ama'm!»
La de la Pàtria, vibrant
amb tendre to crida: «Alçam!»

Es una poesia senzilla i sense transcendència en els nostres temps, però no es podia dir això quan renaixia la llengua catalana, mercès a l'esforç de nobles patriotes que han assenyalat el camí on ha arribat. L'allegoria i el símbol tot ho emplen i ell detonden la multitud. El de l'arpa viu ja eternament junt als Jocs Florals.

Produït en Camps i Fabrès, llegendes, poesies místiques, evocacions històriques i records. Les exigències de la vida el portaren als estudis econòmics i a les lluites polítiques, propies d'un tradicionalista. Però la seva obra de precursor fou notable, ajudant deixebles i expandint l'amor a les nostres lletres en la comarca de Bages.

Mori a Manresa el 28 d'octubre de 1882.

ESPIGOLAIRE

Es requereix indispensable que les notes que ens siguin tramessas per a la publicació vinguin redactades en català i amb coneixement periodística.

IMPROMPTU

Un quart de conill

A BANS que res, a fi d'entendre'ns, permeteu-me que us expliqui el que és, en termes cinegètics, un quart de conill.

De bell antuvi podrien creure que es tracta d'una fracció. Així fóra en el llenguatge aritmètic d'una gallinaire; en el meu i en el de tot caçador de nota, un quart de conill no és un tros: és el conill sencer.

Per altra part, ja es comprèn que jo no he d'escriure cròniques a base de fragments de bèstia sacrificada, tema de platillo, on una imaginació — que no sigui de cuinera — a penes trobaria agaiador. Quin drama, quin tragèdia i quin facècia poden inspirar sis unces de carn morta suspesa del garfi d'una taula de mercat? Per això mateix, el meu quart de conill és tot un conill, però un conill en creixença, un conill impuber, al qual manquen tres vegades més de seny i desenrotllament per arribar a la mesura usual dels conills majors d'edat.

Ara puc continuar.

La providència, que fa les coses ben fetes, ha posat, en front dels quarts de conill, cries endarrerides, els quarts de caçadors, estiejants retrassats, com en front de l'ovella hi ha posat el llop, i en front de la sardina, el delfí.

En aquestes caceres, organitzades amb quinze dies d'anticipació, amb l'ajuda d'un pagès i la seva canalla, del barber amb la seva fura, de l'escopeter més terrible de la contrada, — un duro de jornal, — un amic de la colònia, de dos més que s'hi conviden i un gos mallorquí que segueix voluntàriament (total set homes i set bèsties, i un arròs), és el quart de conill, amb la seva innocència, amb el seu poc coratge i feblesa, qui els salva d'un afront. No l'han tret del cau, ni li han trobat el rastre, ni l'empaiten, ni hi somien; l'ensopeguen — després d'haver tirat a un mussol, d'haver provat les escopetes sobre un tros de diari, d'haver menjat i begut i fet barrila — allà a la migdiada, sota un cep, mentre l'un menjava un picapoll afanat, l'altre es cordava l'espardenya i un terç apellava els gossos, i un quart els altres companys. Han rajat els trets; li han fet curt, li han fet llarg, li han fet pel, els ha passat entre cames, l'han perdut, l'han tornat a trobar... L'emoació dels estiejadors ha estat indescriptible. Serà consignada en el diari d'aventures extraordinàries en prosa fantàstica al costat d'un retorn de fontada, en la qual l'opulent senyoreta X es torç un peu i haguereu de dur-la en cadireta de la reina fins a la torre pairal.

Llustrejava quan han arribat al poble. El quart de conill venia a guisa de trofeu embrutant amb la seva sang el sarro més nou. Era una desfloració acordada pels vots de la majoria, amb certa solemnitat. L'han vist les dames i les damiselles que prenen la fresca en cadires de jonc al peu dels respectius estatges estivals, l'han vist els senyors del casino, el boter, el menescal, l'apotecari, la democràcia tavernària, els nois que guimbaven pel pols de la ruta, i, en aquell instant, ha arribat l'autòmnibus i, per a més honor, l'han vist també els viatgers, el xofer, l'administradora i el personal subaltern de l'agència.

Desfilaven els expedicionaris no massa orgullosament, però tampoc amb manca de pretensions, saludant els coneguts, mostrant les camises suades i la cara vermella i alguna coixera fictícia — exagerada almenys — per a donar a entendre la rudesia cruel de la gesta.

El portador del conill ha convidat. Han fet una barreja sota un plàtan damunt un vetllador de tela i pens de ferro.

Tothom qui ha volgut ha pogut oir la narració comentada del crim. Després han vingut les discussions referents a qui es quedaria la peça. Un quart de conill no pot partir-se entre set caçadors sense un coneixement profund del càlcul infinitesimal i una taula de logaritmes.

A la vetlla, després de sopar, els quatre forasters i l'amo dels gossos i la fura, veïns del poble, s'han tornat a trobar al casino.

S'ha improvisat allí una mena de conferència sobre les variades maneres de matar els quarts de conill en les diferents regions del globus. Els quatre experts de la colònia, encesos encara de l'acalorament, i amb formigor als peus de la caminada, heroicament espitregats, han fet un extens panegíric de llur víctima, el mateix que si fos un bandoler astut i sanguinari dels que posen en enrenou tota la força pública d'un Estat. Els dos indígenes assentien, amb el servilisme del que pren café de gorra.

En veritat que aquella cacera havia estat pregonada als quatre vents i el seu resultat esperat amb ansia. Interessava no sols a les famílies i amics dels estiejadors, sinó al llogarret en pes, i no sols al llogarret, sinó a les masies disperses i als veïnats pròxims. Al llarg del camí reial, l'endemà, dilluns, quan els marits tornaven a veure les mullers i els excursionistes dominicals, a les feines llurs, al pas dels autos públics que, plens de gom a gom, anaven a l'estació, arreu s'oïa una sola pregunta:

— Què han mort?

I els mossos i conductors de les baluernes i els naturals de la localitat, que havien begut en bones fonts, responien:

— Un conill — exagerant com sempre la tragèdia.

La resposta no desfermava grans escarfalls admiratius, però tamateix, satisfet l'immens anhel de saber, les gents afegien: Déu n'hi do!

PRUDENCI BERTRANA

Nota. — Tres persones distintes s'han donat per alludides de resultes del nostre Impromptu titulat Xampany de mar i terra, i hem rebut tres lletres signades per L'interessat. Ens alegrem que el xampany vagi a doxo.

Qui no ha dit res és l'almirall també alludit, que no l'ha begut encara a Cadix en celebració del desembarrancament de l'Espanya.

Un dels comunicants explica detalladament els motius de no ésser convidats els vençuts. Ho fa perquè recobrem la tranquil·litat d'esperit que tal volta l'angúnia del fet ens havia pertorbat. No és amb explicacions més o menys fonamentades que es mata l'angúnia nostra i dels que derrotats sedegen, sinó amb més xampany. Sols una greu obcecació fa perdonable pretendre aconsolar amb bones paraules.

TOT FENT CAMÍ

Nen Senyor i Sant Pere anaven pel món, i poc sabia Sant Pere per quines terres. Eren, certament, terres diverses de les tan sortades que veieren la naixença de Jesús. No hi havia galcerans ni molsa damunt uns penyals de suro, ni riets d'argent, ni màgics arboços que llevessin pomes, veres pomes de pomera. Aquelles contrades de peregrinació eren planes esbatanades, desertes, pedregars i hermassos; o bé muntanyes acerbíssimes, on les dreceres vorejaven cingles, el vent udolava tristament a les baumes i la casa més semblant a una ermita era un niu de voltors.

Sant Pere pensava: — Ves si no podríem anar en alguna terra grassa, guarnida de bells conreus, amb gent benestant que de bon grat ens daria el pa i el vi i el somriure sota el sostre.

—Pere— digué Jesús— veu's aquí que demà arribarem a una terra grassa i guarnida de bells conreus.

Sant Pere, colrat com era, es va tornar vermell. Sabia prou que cada cosa, cada cosa que pensaria, era com si li digués fort: el mal és que d'això se'n recordava després que havia conjuminat, per dius, el seu pensament, i hauria calgut recordar-se'n abans, per anar amb més compte. Però la confusió de Sant Pere acabà en una mirada límpida.

—Onsevulla que anirem, Senyor,—féu,—Vós sou el camí.

L'endemà arribaren a la terra prosperosa, on es movien els homes amb un aire voluble, i les dones capcinejaven per fer-se mirar, i els camins eren plens de clapes d'ombra que es bellugaven, i les cases esbarjoses semblaven esteses en mig d'un jac d'arbredes, a blanament dormir.

Com que el viatge havia estat duríssim, i estaven capolats i amb el sarró buit, Nostre Senyor i Sant Pere anaren a trucar a una casa, que s'escaigué de pertànyer a un home que s'havia fet ric amb el seu treball. Els homes que s'han fet rics amb llur treball creuen que els pobres en són perquè no treballen.

—Tireu endavant, més que taülis— va dir aquell home, amb la cara tota encesa d'un bon dinar.

Nostre Senyor i Sant Pere tiraren endavant.

—Convé que hi hagi aquesta mena de gent— féu Nostre Senyor.

—Són aspres amb llurs germans, però abans han estat aspres amb si mateixos. No saben capir quin és el guany més abundós, però, grollers que són, ens consenten el guany de la paciència.

Després van trucar a una altra casa, que era d'un ric, al qual la riquesa li venia per la nissaga, i era un home pallid i recelós. Els homes que són rics perquè els n'ha fet llur nissaga, creuen que els pobres són gent perillosa, i es tornen més pallids si en passa un a entrada de fosa.

—Aneu, aneu, genteta: massa em calariu foc a la pallissa, o em robarieu la mula o darieu mal d'ull al meu hereu— va dir l'home, amb la veu que li tremolava de ràbia i de por.

Nostre Senyor i Sant Pere se'n van anar.

—Convé que hi hagi aquesta mena de gent— féu Nostre Senyor.

Fan patir els altres, però ells també pateixen, perquè llurs béns són d'aquells béns que les rates roseguen i les pedregades colltorcen. Volen ben amagar llur tresor, i deixen a la pobrissalla el tresor vivent, el que sempre lleva, que és l'amor.

Després van trucar a un estatge qui-sap-lo gran, que era un hostal. I l'hostaler s'hi havia fet ric amb l'astúcia. I era un home petitó que es creia ésser molt important. I els que s'han fet rics amb l'astúcia es creuen que els pobres en són perquè han nascut amb les potències espesses, igual que les bèsties, que miren amb els ulls humits, sense entendre per què les baten.

—Fora d'aquí, gallibols: el meu hostal no s'ha fet per als taujaus, per a la gent ronyosa. Ni camí no farieu si no fos que ningú no us vol a prop.— Sant Pere, que ja havia perdut tot el seu delit, va dir que si no podia reposar, haurien de cavar-li una fossa vora el camí. Per por que això portés malastrugança a l'hostal, l'hostaler els féu entrar a un vell estable i els mostrà dos jaços de palla, mig podrida.

—També convé que hi hagi aquesta mena de gent. Es corseguen de tant cavilar maneres d'enganyar els altres, i es creuen que els reix millor que no pas tenir l'ànima en pau. Ells han triat d'ésser retorts, i deixen per als mesquins tota la veritat que és el so de veu que fa l'ànima que parla amb Déu i en poua l'única saviesa que no se'n va en fum.

Però aleshores es va sentir un bell renou. Gent descavalcava i cridava i comandava. Havia arribat a l'hostal un capità de lladres amb la seva colla. El capità, que tenia tota aquella rodalia estemordida era un homenàs barbut, d'ulls alegres i llavis esponjosos. L'hostaler tremolava al davant seu com la fulla a l'arbre. I féu el capità:

—Avui és dia de festa grossa. Els meus companys són a eixugar les bosses dels senyors de les dues masies de més enllà. I jo i tu pasarem comptes, que tu pagaràs, després que ens hauràs fet un bon dinar. Per a nosaltres, i per als hostes que hi haurà a l'hostal. Quants hostes hi tens?

—No hi ha, senyor, sinó dos captaires que s'han aixoplugat a l'estable.

—Els vull veure.

I Nostre Senyor i Sant Pere van ésser mostrats, damunt els jaços de palla podrida, al capità de lladres.

—I no tens entanyes, home roí, de fer geure en un femer aquests pelegrins dels ulls suaus, que tal vegada són missatgers de Déu? Doncs

avui els faràs seure a cap de taula, i els daràs grassa, vedella i el vi del recó. Déu me val, nosaltres els lladres som posats al món per a robar—i, al capdavant, si calgués que cada cosa fos en mans del seu veritable senyor, qui sap, després de les trafiques que feu els rics, on aniria a parar, de restitució en restitució, cada sou.— Però a qui fa el mal a sangs calentes, de vegades, per contracop se li aneguen els ulls, diferentment de vosaltres que teniu la mirada freda i punxaguda perquè se us ha glaçat el cor.

Sant Pere, aleshores, incorporat damunt el seu jac, va gosar dir, sense creure de fer mal.

—També convé, Senyor, que hi hagi lladres.

JOSEP CARNER

Topada de trens a Vilanova i Geltrú

Resulten un mort i 12 ferits.

Un gran temporal d'aigua. Algunes persones arrossegades pel corrent.

El furios temporal d'aigua que va caure ahir cap al tard a Vilanova i Geltrú causà la inundació de l'estació, havent-hi una alçada de dos metres d'aigua. Per a deixar-li corrent fou precis reventar les portes.

El tren correu de València núm. 613 que sortí de Barcelona a les vuit del vespre, en arribar al diu de senyals de l'estació de Vilanova, s'hagué d'aturar perquè la línia havia quedat interceptada pel temporal.

A les nou del vespre, el tren de mercaderies núm. 1421 que havia sortit de l'estació del Morrot topà amb la cua del correu de València. A conseqüència de la topada resultaren completament destruïts el furgó i el cotxe corren. Els altres cotxes sofriren desperfectes. Resultà mort l'ambulador de Correus i ferits onze passatgers del correu de València.

De l'hostal de Vilanova sortiren lliters per a transportar els ferits. De Barcelona sortí un tren de socors a dos quarts d'una, formant-lo una màquina i un vagó. Aquest tren recollí els ferits i portà a Vilafranca els viatgers del ràpid de Madrid, que estava aturat a Cubelles i del mixt de València que ho era a Sant Vicenç.

A l'estafeta de Correus del tren correu de València hi anaven els ambulants Josep López i Ferran Antón. No se sap quin dels dos ha mort. Guaiava la locomotora del correu de València el maquinista Joan Camps, el fogainer M. Fernández, el conductor Baptista i el guardafre Utrillo.

El tren de mercaderies el portaven el conductor Andinà i el guardafre Ontoneda.

La línia telefònica de la Companyia quedà interceptada. La telefònica no es va interrompre.

Aquest matí, a l'estació de França fou posat un avis que deia que sols es despatxaven bitllets fins a Vilanova, i encara que podien anar els trens per Vilafranca, no ho feien per no tenir la seguretat de si les línies estaven en bon estat.

A migdia ha quedat expedida la via. El ràpid de Madrid i el mixt de València no han arribat fins a dos quarts de sis del matí.

L'express de Madrid ha arribat a les dotze.

...

Segons manifesta l'agent de servei a Vilanova, l'ambulador de Correus mort és Josep Llopis.

Es féu càrrec de l'expedició un altre oficial.

També resultà ferit greument el guardià civil del 21 terç de cavalleria Mateu Casillas.

A conseqüència de la mànega d'aigua moriren tres homes que en una tartana es dirigien a l'estació.

...

L'agent Lleó Pedro Anton, qui acompanyava el senyor Maristany, explica que es trobava sopant a l'estació de Vilanova al moment d'ocórrer la topada.

El temporal començà a dos quarts de deu, inundant en poca estona completament la línia del ferrocarril. Per aquesta causa el correu de València que havia sortit de Sitges es va haver d'aturar en arribar al diu de l'estació de Vilanova.

Quedaren interrompudes les línies telefònica i telegràfica, llevat la telefònica entre Barcelona i Vilanova-Sant Vicenç. Per tant estava interrompuda la línia de Sitges-Vilanova.

No obstant, es va donar sortida al tren de mercaderies, el qual per la intensitat de la pluja no va veure els llums vermells del correu fins que va trobar-se al seu damunt. De la topada resultaren destruïts completament dos cotxes del tren de mercaderies, el cotxe corren i un de viatgers del tren de València.

El corrent de l'aigua arrossegà una tartana ocupada per dos homes, un dels quals fou trobat a la vora del mar. Es diu Josep Sánchez Donoel, d'uns 35 anys, ferroviari.

Circulà el rumor que dos nens havien desaparegut arrossegats pel corrent.

Afegeix l'agent que foren grans les dificultats que hi hagué per a prestar auxili als ferits de la topada, puix no hi havia llum i l'aigua sortia per totes les portes. Encara que es donaren senyals d'alarma amb el xiulet del tren, la campana de l'estació i amb dispar en l'aire, ningú es va poder apropar, de moment, al tren sense perill de la seva vida. Al cap d'una estona s'arribà a prestar l'auxili per part de l'agent Anton i uns deu homes més.

L'Exposició del Moble

L'apat d'inauguració

Ahir, a la nit, al Restaurant de l'Exposició, instal·lat al Palau d'Art Modern, la Junta organitzadora va obsequiar a les autoritats i representacions d'entitats econòmiques, consells i caps del personal tècnic que han cooperat a l'obra de l'Exposició.

Presidia la taula l'alcalde senyor marquès d'Alella, el qual tenia als seus costats el President de la Mancomunitat de Catalunya En Josep Puig i Cadafalch, el general Losada, el comandant de Marina senyor Ibarra, el vice-president de l'Associació de la Premsa Diària senyor Barco i el president del Comitè de l'Exposició del Moble En Joaquim M. Nadal i el president de la secció francesa de l'Exposició del Moble M. Ramisieux.

A l'altre costat de la taula hi havia els comissaris senyors Maynés i Pion. En Joan Vallès i Pujals, el diputat En Pere Rahola, N'Emili Junoy, el general Pereyra dels sometents i el doctor Berka, representant especial de Txecoslovàquia.

Els altres concurrents ocuparen petites taules i les converses hi foren molt animades durant tota la vetllada.

L'apat fou exquisidament servit.

No hi hagué brindis. En alçar-se de taula els comissaris, l'espectacle dels trons els va assabentar que s'estava desenrotllant un gran temple de llamps i aigua que queia a bots i a barrals.

Durant una bona estona els va tenir sitiats perquè la pluja era torrencial.

Necrològica

Ahir al matí s'efectuà l'acte de trasllat a l'església parroquial de Santa Anna y després al cementiri de l'Est, el cadàver d'En Joaquim de Carcer i de Amat de Falguera i de Amat.

Era el mort marquès de Castellbell i de Castellmoya, baró de Pau i de Talamanca, cavaller de l'habitat de Santiago i pertanyent a la Reial Manresa de València.

En l'aristocràcia catalana serà profundament sentida sa mort, puix que a la seva il·lustre naixença el marquès de Castellbell unia un tracte refinat i digne i una bondat a tota prova.

Un seguit molt nombros i distingit en el qual figuraven quans a Barcelona tenen alguna significació, acompanyà fins l'última estada les despulles mortals de l'il·lustre procer.

El Senyor haurà acollir l'ànima del finat. D. E. P.

De tot cor ens associem al dolor dels seus nebots, nebots polítics i demés parents.

La Junta directiva de l'Associació de la Premsa Diària ha estat invitada als funerals que se celebraran demà dissabte, en l'església dels Sants Just i Pastor en sufragi del que fou distingit periodista En Pere Buxareu de Siria.

La Junta, corresponent a la invitació, assistirà corporativament a l'acte.

Víctima d'inesperada malaltia, ha mort en la nostra ciutat el notable artista pintor don Francesc Guasch i Homs, conservador del Museu de Belles Arts.

Alumne distingit de l'Escola de Belles Arts de Barcelona, fou premiat amb una pensió a Roma en els principis de la seva carrera artística, aconseguint diverses recompenses i distincions en les exposicions oficials d'art on havia pres part.

Ingressat, mitjançant oposicions entre el personal tècnic de la Junta de Museus de Barcelona, havia posat tota la seva activitat al servei del seu càrrec, havent-li correspost per dret propi, en vacar el càrrec de conservador de Belles Arts, aquest càrrec que actualment ocupava amb gran encert, tenint a son càrrec tota la Secció d'Art Contemporani dels Museus d'Art i Arqueologia de Barcelona.

A l'acte de l'enterrament hi assistí una representació de la Junta de Museus.

Descansi en pau l'il·lustre finat i rebi la seva esposa, la distingida pintora donya Emilia Corant, la demostració sincera del nostre condol.

Generalitat

INVITACIO

Una comissió de l'Associació de la Premsa Diària ha estat a invitar el senyor Vallès i Pujals al festival sardanístic que organitza la dita entitat per al vinent diumenge, a la tarda, en l'Exposició del Moble.

El senyor Vallès ha promès assistir-hi.

ESCOLA D'ADMINISTRACIO

Durant tot aquest mes de setembre, de deu a dotze del matí, queda oberta a la secretaria d'aquesta Escola (carrer del Bisbe, baixos de la Diputació) la matrícula per als que desitgin cursar els estudis que s'hi donen.

L'ensenyament consta de dos cursos, el primer comprèn cinc assignatures i el segon sis.

L'import de les matrícules és de 50 pessetes per drets d'ingrés, 10 pessetes per les assignatures de dues hores setmanals i 15 per a les de 5 hores.

La càtedra de Taquigrafia serà com

els altres anys, a càrrec del doctor Coronas.

Polítiques

L'ASSOCIACIO CATALANA D'ESTUDIANTS I EN DELOLOS

Els socis d'aquesta entitat escolar que vulguin acudir a la visita col·lectiva al nacionalista empresonat que tindrà lloc diumenge vinent, hauran d'ésser abans d'un quart de nou del matí a l'estatge social (Casanova, número 75).

L'ONZE DE SETEMBRE A L'EXTERIOR

El Casal Català, Acció Radical Catalana i l'Associació Protectora de l'Ensenyament Catalana de París, han organitzat una festa per a demà, dissabte, a dos quarts de nou de la nit, en el «Cercle Commercial Suisse», 10, rue des Messageries (métro Poissonnière), en celebració de la patriòtica data de l'Onze de Setembre.

També els catalans de Lisboa han publicat un manifest en commemoració d'aquesta data.

En l'Associació de la Premsa Diària aquesta ciutat es reben aquests dies nombrosos encàrrecs de localitats per al festival que se celebrará diumenge propiunt, a l'Exposició del Mobile.

També es reben nombroses cartes de diferents poblacions de Catalunya, preguntant reservin localitats per a assistir a la festa.

El nombre de colles de sardanistes i festes per al concurs que ha de celebrar-se, així com les variades festes que componen el programa, fan presumir que la festa de diumenge constituirà un brillant èxit.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

BORSA DE BARCELONA

14 setembre de 1923

LA JUNTA DEL PORT

A la darrera sessió celebrada per la Junta del Port, presidida pel seu vice-president don Francesc d'A. Barriera, es donà compte, entre altres particulars, dels següents:

Subvencions assignades a la dita Junta per al present exercici econòmic pel ministeri de Foment en la forma acostumada.

Certificació valorada d'obres inherents al nou edifici per a Comandància de Marina.

Sulhasta a la Direcció general d'Obres públiques de les corresponents a la construcció de quatre coberts al moll de Barcelona del nostre port, que se celebrà el dia 29 del corrent, puant el pressupost de les dites obres, 1.163.508'59 pessetes.

Jubilació voluntària de l'administrador de l'esmentada Junta, don Josep Ollis, després de més de 46 anys d'excel·lents serveis, fent-se constar en acta el gran sentiment amb què s'acceptava la seva renúncia per tenir fonamentat motiu i la complaença amb que s'havia vist el zel i intel·ligència amb què ha servit sempre l'esmentada corporació en els diversos càrrecs que li han estat confiats.

Nomenament d'administrador de la dita Junta a favor de don Cesar Argilés, qui exerceix el càrrec d'oficial primer, de l'esmentada administració.

A la dita sessió s'acordà, per vot unànime, dirigir una expressiva i respectuosa felicitació a don Manuel Portela pel seu nomenament de ministre de Foment, recordant el rellevant interès que sempre ha demostrat a favor del nostre port, les dues vegades que ha exercit el càrrec de governador civil de Barcelona, i les seves recents manifestacions en pro del dit port.

MOVIMENT DEL PORT

Dia 13.

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Palma, amb càrrega general i passatgers.
Vapor alemany «Sestr», d'Hamburg, amb càrrega general.
Vapor noruec «Hector», de Marsella, de trànsit.
Vapor espanyol «Cabo La Plata», de Santander, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Canalejas», de València, amb càrrega general i passatgers.
Vapor espanyol «Tintor», d'Alacant, amb càrrega general i passatgers.
Goleta italiana «Sandra», de Cagliari, amb carbó.
Veler italià «Amiraglio Togo», amb sorra blanca.

Vapor italià «Duca d'Aosta», de Gènova, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Veler italià «Città di Sousse», en llaut.
Veler italià «Luciano», en llaut, cap a Cambril.
Vapor espanyol «Cabo La Plata».

VAIXELLS SORTITS:

Vapor americà «West Chata», de trànsit, cap a València.
Vapor espanyol «Almazora», amb càrrega general, cap a Vinaròs i Castelló.
Vapor espanyol «Mahón», amb càrrega general, cap a Mahón.
Vapor espanyol «C. López y López», amb càrrega general i de trànsit, cap a Cádiz.
Vapor espanyol «Vicente La Roda», amb càrrega general, cap a València.
Vapor alemany «Málaga».
Vapor espanyol «Penalba», en llaut, cap a Gijón.

LA CAMBRA DE LA PROPIETAT URBANA

La Cambra Oficial de la Propietat Urbana d'aquesta ciutat avisa als seus associats que fins al dia 20 del corrent estaran exposades al domicili social de la Cambra — Gran Via Layetana, 43 i Magdalenes, 12, principal — les llistes electorals, en compliment de l'article 29 del R. D. de 28 de maig de 1920, admetent-se fins el dia 30 les reclamacions que es presentin sobre la inclusió o exclusió i classificació dels electors en les diverses categories del Cens de la Cambra.

De la mateixa manera l'esmentada Corporació comunica als seus associats que se'ls facilitarà gratuïtament exemplars de la Memòria dels treballs realitzats durant el propi exercici econòmic de 1922-23, que amb tant d'xit acaba de publicar, tots els dies de treball de deu a una, a la Secció corresponent de les oficines de la Cambra.

ELS DEPENDENTS DE DUANES

L'Associació de Dependents d'Agents de Duana, Consignataris, Armadors i Similars, prepara una diada per a solemnitzar la inauguració del seu nou local social al carrer Verrellans, així com també la Secció de Mutualitat i el servei d'ensenyaments especials de legislació de Duanes, geografia comercial, comptabilitat, francès i anglès, per a l'especialització professional i avalorament de la seva Borsa del Treball.

L'acte consistirà en una sessió a la qual concorreran els representants de tots els organismes oficials dedicats a la política social, fent així una revisió de l'esforç de l'obra social portada a cap per l'esmentada entitat, mer-

COTITZACIO UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS
VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: S'opera de Nords de 68'30 a 68'10 i a 68'25, Alacants de 67'95 a 68'05 i a 68'00, i Transversal a 170'00.

A la tarda, a la Casa Llotja, a fi de mes: Es fa de Deute Interior a 71'25, Nords de 68'00 a 68'35 i a 68'15, Alacants de 67'70 a 67'90 i a 67'80, Andalusos de 55'70 a 56'00, Colonial a 63'35, Autòmibus a 96'00, Gran Metropolità a 132'30 i Transversal a 170'75.

Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: S'ha fet de Nords a 68'10 i a 68'05, Alacants a 67'75, i Colonial a 65'50 i a 65'75.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es baixa 0'15 de Nords i 0'20 d'Alacants.
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'ahir, es baixa 0'20 de Nords i 0'25 d'Alacants.

COTITZACIO DE MONEDES ESTRANGERES

Francs, 43'75; suïssos, 133'00; belgues, 36'30; lliures, 34'07; lires, 33'30; dolars, 7'495; marcs, 0'000015; coronas, 0'015.

AL COMPTAT. COTITZACIO DE VALORS NO INSCRITS EN EL BUTLLETI OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7'10, «1921», a 101'25.
Barcelona Traction and Light Power 7'10, pref., a 114'75.
Ferrocarrils de Catalunya 6'10, a 103'00.
Companya Espanyola de Colonització 6'10, a 94'50.
F. C. Cremallera de Montserrat 6'10, a 99'75.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 99'35.
S. A. Colònia Güell 6'10, a 93'75.
Societat Gallega d'Electricitat 6'10, a 97'50.

Grans Molins Bascos 6'10, a 94'00.
Mines de Potassa de Soria 7'10, a 100'00.
Gran Metropolità 6'10, a 98'50.
General Tramvies de Barcelona 6'10, a 99'65.
Hotel Ritz 7'10, a 91'00.
Ajuntament de Sevilla 6'10, a 95'50.
Productes Pirelli 6'10, a 96'50.
Unió Elèctrica de Catalunya 6'10, a 94'75.

(Reproducció del Butlletí Oficial)

Deutes Estat	Ajuntaments i Diputacions	Alacant 1.ª hipoteca	Energia Elèctrica 5'10
Interior	Municipi semestre	2.ª hipoteca	Elèctrica Cinca 6'10
A	1906 B	3.ª hipoteca	Prod. Forces Motr. 6'10
B	1907 D	4.ª hipoteca	Construccions Elèc. 6'10
C	1910 D	5.ª hipoteca	Regadius Llevant 6'10
D	1912 B	6.ª hipoteca	Hisp. Amer. d'Elc. 6'10
E	1912 E	7.ª hipoteca	Coop. Fluid Elèc. 6'10
F	1913 B	8.ª hipoteca	
G	1913 B	9.ª hipoteca	
H	1913 B	10.ª hipoteca	
I	1913 B	11.ª hipoteca	
J	1913 B	12.ª hipoteca	
K	1913 B	13.ª hipoteca	
L	1913 B	14.ª hipoteca	
M	1913 B	15.ª hipoteca	
N	1913 B	16.ª hipoteca	
O	1913 B	17.ª hipoteca	
P	1913 B	18.ª hipoteca	
Q	1913 B	19.ª hipoteca	
R	1913 B	20.ª hipoteca	
S	1913 B	21.ª hipoteca	
T	1913 B	22.ª hipoteca	
U	1913 B	23.ª hipoteca	
V	1913 B	24.ª hipoteca	
W	1913 B	25.ª hipoteca	
X	1913 B	26.ª hipoteca	
Y	1913 B	27.ª hipoteca	
Z	1913 B	28.ª hipoteca	
Extensor			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
Amortit. 5'10			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
Amortit. 5'10			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
Tres. v. gener			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
Febrer			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
Octubre			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
Novembre			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
Desembre			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
Gener			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
Febrer			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
Març			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X			
Y			
Z			
April			
A			
B			
C			
D			
E			
F			
G			
H			
I			
J			
K			
L			
M			
N			
O			
P			
Q			
R			
S			
T			
U			
V			
W			
X	</		

L'ALIMENTACIO del MALALT

sabeu la importància que té?

La malaltia és una batalla entaulada entre el malalt i el microbi que vol aniquilar-lo. Alimentar el malalt d'una manera apropiada i enèrgica és donar-li vigor per a lluitar; és posar-lo en condicions d'ésser ell el que guanyi la batalla y, per tant, de curar.

L'essència de vaca **BRAND** i l'essència de pollastre **BRAND**

han creat per alimentar malalts i han donat a la casa **BRAND**, de Londres, fama universal. Són aquestes essències de vaca i de pollastre, una gelatina exquisida, que es pren tal com està en el pot, amb cullerades per hora, però respectant sempre el que disposi el metge. Poden donar-se als malalts qualsevol que sia llur estat i febre. S'absorbeixen ràpidament i produeixen una acció segura sobre el sistema nerviós i el cor, conservant el malalt les seves forces i facultats mentals meravellosament.

No deixen cap residu, i per això poden donar-se fins quan es tem perforació o hemorràgia intestinal, podent així alimentar-se el malalt admirablement, sense córrer cap perill.

Exigeixi's el pot en espanyol, embolicat amb paper verd, i el nom dels importadors exclusius: Sebastià Tauler i C.^a, Montera, 18, Madrid.—Barcelona, Passatge Església de la Concepció, número 1

LA VENEN: Vicens Ferrer i C.^a, Plaça Catalunya, 12; Dr. S. Andreu, Rambla Catalunya, 56; Segala, Rambla de les Flors, 14; Farmàcia de la Creu, Escudellers, 75; Vidua Alsina, Passatge del Crèdit, 3; Salas, Fontamella, 7; J. Vidal i Ribas, Rambla de les Flors, 23; S. Pijoan, Girona, 70; Societat Anònima Monegal, Portal de l'Àngel, 14; Princesa, 25; Establiment Dalmau Olivera, Plaça Universitat, 6; Ronda Sant Antoni, 1; Farmàcia Tarrés, Carrer, 84; J. Viladot, Rambla Catalunya, 39.

Rumatismes
Gota - Dolors

ARTRITISME

Aquesta categoria de malalties, tan difosa, té per origen el retard i la falta d'equilibri de l'assimilació nutritiva, que deixa acumular-se en la sang residus tòxics, tals com l'àcid úric, i certs fermentos o toxines, que determinen en els músculs, articulacions i viscères, les més doloroses manifestacions. Es fàcil, de vegades, atenuar i suprimir els dolors, però, generalment, no s'aconsegueix sinó fer-los canviar de lloc o variar-ne els símptomes. El veritable tractament consisteix en depurar completament la sang. Aquesta medicació es troba realitzada amb el tractament pel

DEPURATIU RICHELET

que fa desaparèixer tota classe de dolors sense cap recidiva possible. (Nudositats articulars, clàtica, hemicrànies rebels, manifestacions artriques dels ronyons, del fetge o dels centres nerviosos i medulla espinal. El **DEPURATIU RICHELET** s'aplica sempre amb èxit en tots els casos de trastorns circulatoris i congestius. (Vàrices, febtilis, enfiemta, congestions i embòlies) i més especialment en les malalties de la pell, qualsevulla que sigui llur forma, llur gravetat o llur cronicitat.

Cada flascó va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. Es ven en totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori L. RICHELET, de Sedan, 6, Rue de Belfort, Bayona (França).

**DOLORS DE CAMES
MALALTIES DE LA PELL**

Catarro dels nois

L'Anti-catarro **BORONET**, és el veritable específic acurat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de totes les edatats.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu, 13; Viladot, Rambla de les Flors.

Traspassos

Botiga comestibles tocant al Mercat Sant Antoni. Traspasso.

Espardenyeria molt cèntrica gran vivenda, poc llouger, 6.000 pessetes de traspàs.

Pensió d'artistes, se traspassa, en bon preu en el carrer Comte Assat, moltes habitacions.

Traspasso pis moblat, al carrer Comte de l'Assat, molt ben situat, set habitacions, per abstenir-me, per 6.500 pessetes.

Pis amb mobles, 10 habitacions. Lloguer 40 duros en punt centre.

Taberna-Bar i menjador traspasso molta clientela, tocant carrer Carmo.

Piset en torre, se traspassa amb mobles, bon preu, 4 dormitoris, menjador, safareig, water i electricitat. Lloguer 30 duros.

Principal al Poble Sec, se traspassa sense mobles, lloguer 30 duros.

Botiga amb gran vivenda, tocant carrer de Sant Pau, lloguer 15 duros, se traspassa.

Pis 8 habitacions totes ben moblades amb ascensor, bany, water, comoditat, lloguer 40 duros, traspasso 5.000 ptes.

Pis lloguer 30 duros traspasso amb mobles, 2.500 pessetes, al Paral·lel.

Pis 4 habitacions se traspassa moblat per 3.000 pessetes, lloguer 9 duros, prop carrer Princesa.

Torre al Poble Sec, 4 habitacions, menjador, water i electricitat, jardí i pati. Lloguer 30 duros, se traspassa sense mobles.

Piso centre, tocant Rambla de les Flors, 10, baixos De 3 a 5 de la tarda.

Traspasso

botiga buica habitació servint per a qualsevol negoci. Lloguer 10 ptes. Avinguda República Argentina, núm. 28.

Traspasso

per no poder-lo atendre casa de dièspes amb totes comoditats en molt bon punt, pel valor dels mobles. R. Passaig Sant Joan, 51, Bar.

Traspasso

colossal Bar i casa de menjar amb vivendes petit lloguer, tocant Sant Andreu en la carretera per 5.000 ptes., tracte directe. R. C. Masferrer, 10, segon. 2.ª final tramvia núm. 15.

Comandes

Personal

ambdós sexes per a pel·lícules A. U. C. films que estiguin estrenats, sou i gastos. Gomis, 84, de 10 a 1.

Dibuixant

Es necessita per a dibuix geomètric. Escriure 5882. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Jove

amb vastes coneixements grans rals invertirà de 5.000 a 10.000 pessetes i cooperació en indústria o comerç de legals i positius resultats. Escriure 5907. Rambla Flors, 16 (anunci).

De 1.000 a 5.000 ptes.

pacarà per empleu segur i ben retribuït, jove hàbil en treball oficina, delineant i jardineria. Escriure 5907. Rambla Flors, 16 (anunci).

Jove alta

Alta agilitat urgent per a acabar pel·lícula. Escriure 5882. Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (anunci).

Serventes

de totes classes col·loco. Passatge Virreina, 21. Casa formal.

Serventa

per a matrimoni sol. falta. Hospital, 102, botiga.

Vendes

Torre es ven prop Passaig Bonanova, molt ben situada per 12 mil duros.

Casa prop Rambla de les Flors, en poble jardí i hort, es ven per 4.500 duros.

A Gràcia tocant carrer Salmeron es ven casa de 10 pisos i 2 botigues, renda 11.500 ptes. anyals, per 38.500 duros.

Se ven en e. Mallorca casa de 8 pisos i botiga, renda al mes 400 pessetes, per 25.000 duros.

Auto «Martini» 18/22 set seients, estat nou, ven a tota prova, per ptes. 11.500, molt bon estat.

Auto semi-nou, dos baquets marca Doby, roda canvi, ven per 3.500 pessetes.

Caseta batracca prop carrer València, molt ben situada, amb jardí i hort, sense estrenar, es ven per 1000 pessetes.

Torre es ven, ben tranvia, aigua, gas, electricitat, confort modern, baratasima, 15.000 ptes.

David motor mag. 2 baquets, en perfecte estat, es ven per 2.500 pessetes.

Ford Sedan, en molt bon estat, ven per 4.000 pessetes. Arrancada elèctrica i a tota prova.

Auto esport arrancada elèctrica, cinc seients, a tota prova, es ven per 9.000 ptes.

Se ven en e. Mallorca casa de 18 pisos i botiga renda l'any 8 %, per 38.500 duros.

Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, baixos De 3 a 5.

PELLS

Arreglo i transformo. Venen rards Mongollà, Villarroel, 42, pis segon. Teller.

Solars

en venda ben situats, orientats i bones vistes tocant tramvia i prop Plaça Lescap a 100 ptes. ptes. R. Martínez Rosa, 60, 1.er L. G. de 12 a 1 i de 7 a 9 feiners

Piano 500 ptes.

venen carrer Universitat, 96, en tresor.

Capital

a préstec de 10.000 ptes. per a negoci en marxa, garantitzat per per persones solventes, urgent. Escriure 5818 Rbla. Flors, núm. 16, (Anunci).

Venc cotxe

amb patent. Rbla. Flors, 24, 1.er

Caditals

Bufo, lavabo, mirall, illa, es venen a qualsevol preu. Palma Sant Just, 1, 1.er

Dispeses

Desitjo 2 senyors

solos dormir. Carme, 10, 2on, 2.^a

Abonaments

menjar en luxosa casa particular. Fran. rascables. Provença, 265, 1.er (Passaig de Gràcia).

Carme, 10, 3.ª, 2.^a

Casa particular i 2 boniques habitacions a tot estar.

Habitació econòmica

lloger a 2 persones o amics. Sant Honorat, 9, 2on, 2.ª, costat Plaça Sant Jaume.

Dues habitacions

jardí, dret, culva, a matrimoni. Torrent Flors, 160, torre.

Molt ACCIDENTS IMPREVISTOS

poden ésser fatals si no es té ben aprop un remei d'urgència

En totes les cases, en lloc preferent, deu haver-hi sempre una botella de

Aigua Oxigenada VOLCÁN

Un cop, una ferida, una lesió no s'endanya si es renta desseguida amb aquest remei senzill i d'efectes immediats

Dispositaris: J. URIACH I C.^a

Bruch, 49

Torre esplèndida

Pensió per a persona de postel amb totes comoditats: terrasses, salons, jardí, molt sol i molt aïllat; es parla anglès i francès. Verd, 272, tramvia 24 i 25.

Persona cedeix

en primer habitació a senyor sol dormint. Ptes. 30. Raó: Boters, 16, forn.

Habitació

cedeixo a senyor, econ. R. Plaça Rovira, 2, 6on.

Pensió particular

Habitació per a 3 amics o matrimoni a tot estar, bany, carer, cambra de bany, ascensor. Donar raó: Sant Honorat, 1, porteria.

Disponible

luxosa habitació, amb pensió, en casa particular. Tot confort. Provença, 265, 1.er (Passaig de Gràcia).

Mig pis

amb o sense pensió, a matrimoni o 2 persones, preu modic. Rambla Canaletes, 7, 3.er.

Família navarra

desitja senyor sol a menjar. Bany, Nous, 1, 1.er.

A senyor

amb referències cedeixo habitació 25 pessetes mes. Plaça Rovira, 2.

Lloguers

Torre a Horta amb jardí, aigua i electricitat, es lloga per 60 duros.

Torre per llogar sense traspàs, ben tranvia, set habitacions, bany, water, jardí per 45 duros.

Pis gran 6 habitacions, safareig i terrat; aprop Ramblas, 50 duros lloguer sense traspàs.

Pis triu, prop tramvia, electricitat, terrat, lavabo, molt elegant. Lloguer 55 duros.

Torre a Gràcia, ben tranvia amb tot confort. Lloguer 50 duros.

Dos pisos carrer Aragó dret a l'Atxampa. Lloguer 50 duros.

Casa Ronda St. Antoni, se lloguen 2 pisos, sense traspàs, lloguer 40 duros, moderna, rescent construida.

Pis sense traspàs, 8 habitacions, ascensor, bany, water, molt cèntric, lloguer 45 duros.

Es la reina de les aigües de taula la de la

VALL DE SANT DANIEL

El seu representant: Josep Pagans, Ponent, 28

Cobrances i repartiments

ANTONI CAMPMAYÓ

Carrer Avellà, 3, 1.er, 1.ª - Tel. 2258, A.

Cobrances de tota mena. Repartiments de circulars i revistes, fetes amb gran cura i rapidesa. Servei especial en la impressió, inserció en els diaris i repartiment d'esqueles mortuòries. Extens assortit en recordatoris. Impressió esmerada. Servei ràpid, garantia absoluta. Preus reduïts

RHODINE

**JAQUECAS
NEURALGIES
REUMATISMOS
INFLUENZAS**
Adaptada per el cuerpo
medicinal de FRANCIA

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS, Palla, 13 i 15, pral.

Torre a Sant Gervasi, lloguer 35 duros sense traspàs.

Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, baixos De 3 a 5

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 18, entressol C. BIEGER.

pral. moblat per a llogar, peu estació, visible 3 a 5 tarda. Pl. Sant Vicens, 11, Sarrà.

Llugo

habitació. Rambla Catalunya, 48, 2on.

Anuncis

COPIES

a màquina Circulars, Sobres, Preus sense competència. Demaneu el follet explicatiu de tots els altres serveis de la casa **EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ** Rbla. Flors, 16, baixos

Laboratori
especial de

ANALISIS MODERNOS D'ORINA

FUNDAT EN 1871.—Primària, Comerç Batxillerat (ensenyant, of., col·legi, il·lustrat) de matrícula.—Externs—Interns

COL·LEGI IBERIC

Demaneu el follet il·lustrat
Dr. VELLVE, Professor Aux, de la Facultat de Farmàcia, Fernando, 58.

CONSELL DE CENT, 340
1 Llàtria, 49
Director: Llicenciat M. MARCEI

DARRERES INFORMACIONS

Constitució del Directori Militar

Conferències de Madrid

(Conferència rebuda el 14 a les 4'15 de la matinada)

LA SITUACIÓ A MADRID

Malgrat les noves contradiccions i exageracions, anem a exposar la situació com es trobava aquesta matinalada.

El cap del Govern ha conferenciat, per telèfon, amb el rei i amb el senyor Alba. Amb el Rei, per a donar-li compte detallat de l'estat d'anims dels caps generals i de les guarnicions. Li ha manifestat que estan en franc pronunciament Catalunya i altres regions. Les que no secunden obertament el moviment ofereixen una resistència passiva a les ordres del Govern.

S'ha d'advertir que el Govern té intervingudes les comunicacions telefòniques i telefòniques amb tota Espanya, fora les de Catalunya i Aragó, que estan en poder dels militars pronunciats.

Per això hi ha una comunicació absoluta.

Avui el marquès d'Alhucemas esperava el rei a l'estació i demanava hora per a despatxar.

L'actitud del president, amb qui hem conversat aquesta nit, es pot concretar en aquests termes:

Considera que el seu deure l'impedeix abandonar el poder, fora per dos raons: una per la falta de confiança regna; l'altra per un desplaçament de la seva persona de la Presidència del Consell feta materialment per certs elements.

En el despatx pensa donar compte al Rei de tot l'ocorregut i presentar a la seva signatura un Decret el contingut del qual es reserva.

Suposa el president que en el fet d'estampar la signatura seu la dificultat i d'això es produirà la crisi, no sense que el marquès d'Alhucemas expliqui en la premsa la negativa i la necessitat imperiosa de sotmetre a la signatura del Rei el dit decret.

El president ignorava els propòsits dels militars en ordre a la forma civil de Govern i no tenia cap idea de quins fossin els designats per a substituir l'actual Gabinet.

Les poques persones informades dels propòsits del president s'han donat a cercar el text del Decret.

Nosaltres, tenint en compte que el Govern està mantingut en absolut de força coercitiva, considerem segur que el rei no signarà aquest Decret.

CONVOCATÓRIA DEL PARLAMENT
El propòsit del president del Consell és, d'acord amb els presidents del Congrés i del Senat, convocar avui mateix el Parlament.

LA DIMISSIÓ DEL SENYOR ALBA
Heu's aquí com es produí la dimissió de don Santiago Alba no explicada en cap periòdic:

Anit passada es celebrava un consell militar formulava contra seu, cert a Miramar, al qual assistia el ministre d'Estat.

Durant la seva celebració, rebé el senyor Alba un llarg telegrama xifrat, en el qual se li notificava el que succeïa i els greus càrrecs que la proposta militar formulava contra ell.

A l'acte, el senyor Alba s'ha dirigit al Rei i li ha dit que no podia esser un obstacle per al desenvolupament del Govern i que li presentava la dimissió amb caràcter irrevocable.

L'acceptà el Rei a la una de la matinada, o sigui al mateix temps que el general Aizpuru comunicava al president que el general Primo de Rivera rompia la cinta telefònica i proclamava l'estat de guerra.

ARRIBADA DEL REI
(Conferència d'avui, a les dues de la tarda)

Cob s'havia anunciat a les nou del matí que havia arribat a Madrid el Rei.

A l'estació l'esperaven tot el Govern, el capità general, el governador militar i el civil, l'alcalde i altres autoritats i el director general de la guàrdia civil.

Amb el Rei ha vingut l'infant don Alfons.

En baixar del tren, el Rei ha encalcat amb el marquès d'Alhucemas i els ministres i ha saludat les al-

tres personalitats, marxant ràpidament al Palau en automòbil.

Des de l'estació s'ha dirigit el president al Palau, essent immediatament rebut pel Rei.

EL PRESIDENT AL PALAU. — LA CRISI TOTAL. — NOTA EXPLICATIVA

El marquès d'Alhucemas ha sortit del regl alcaçar a la una menys vint minuts.

En voltar-lo els periodistes, els ha dit:

—M'he detingut un xic a la cambra regia per a redactar una nota que els valga a llegir.

Diu així:

—He donat compte a S. M. de totes les notícies que tenia el Govern des de la tarda del dimarts últim, relatives als successos de Barcelona i Saragossa, i de les conteses donades per les autoritats de la resta d'Espanya, que coneixia el ministre de la Guerra, proposant al Rei, en compliment de l'acord unànime adoptat en Consell de ministres

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

així com la convocatòria de les Corts per a dimarts vinent, a fi que en elles s'examinin els càrrecs que es formulen contra el Govern i la depuració de les responsabilitats dels homes que hem governat, i dels que no han deixat governar, establint clarament el resultat de la situació de cadascú.

Havent-se servit manifestar S. M. que, tant per falta d'elements de judici suficients, com per la importància de les mesures proposades, necessitava reflexionar, m'he afanyat a retornar-li respectuosament, els poders amb què m'havia honorat, presentant-li la dimissió de tot el Govern.

—I no ha d'afegir vostè res més — li ha preguntat un periodista.

—No; no he d'afegir res.

—Tornarà al Palau avui?

—Per què Ara vaig a Governació.

El president dimissionari ha marxat al ministeri de la Governació, i d'allí s'ha comunicat l'adjunta nota a les autoritats de províncies.

EL CAPITÀ GENERAL DE MADRID AL PALAU

A les 10'50 ha arribat al Palau el general Muñoz Cobos.

—Ens vol dir alguna cosa? — li han preguntat els periodistes.

—No; els puc dir res. Jo vinc com cada dia a pendre el sant i senya.

—Donarà compte dels últims esdeveniments?

—Jo no he de donar — ha repetit el general — compte de res.

El general Muñoz Cobos ha sortit del Palau prop les dues de la tarda.

—He tardat tant a sortir — ha comentat dient — perquè el Rei estava despatxant amb el seu secretari particular. Després m'ha preguntat el rei què era el que passava perací.

Jo li he dit que regnava l'ordre i la tranquil·litat a totes les guarnicions. I no m'ha donat el sant i senya. Està bé; em sembla que el Govern ha dimissió.

—Vindrà avui algú de Guerra? — ha preguntat un reporter al·ludint al general Primo de Rivera.

—Com no vinguin en aeroplà.

—No es cridarà En Primo de Rivera?

—No; és allí on fa falta; no aquí.

—No ens diu res més?

—Però que es creuen que el Rei ha de contar aquestes coses a un general com jo?

EL MARQUÈS D'ESTELLA ES CRIDA A MADRID

Després de marxar el capità general de Madrid s'ha sabut que havia estat cridat a la capital d'Espanya el general Primo de Rivera.

PARLA EL CAPITÀ GENERAL DE MADRID

Des del Palau el general Muñoz Cobos ha marxat al seu despatx oficial de Capitania.

També allí l'han vist els periodistes i han sol·licitat del general que els informés sobre la seva visita al Palau.

—Jo no tinc que dir res de particular — ha respost el general Muñoz Cobos — Jo he donat compte al Rei

de l'estat de les guarnicions i el Rei m'ha posat al corrent de l'entrevista amb el marquès d'Alhucemas i de la dimissió del Govern. No puc dir res més.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

LES POSTRIMERIES DEL GOVERN. — ALBA I PRIETO. — VAGA GENERAL A BILBAO.

A Governació han estat reunits una estona la majoria dels ministres dimissionaris.

A les dotze, el duc d'Almodóvar del Valle ha rebut els periodistes i s'ha limitat a dir-los:

Ja estan assabentats, per la nota facilitada pel president del Consell, de què que s'ha esdevingut. Està clar que, si bé sóc ministre dimissionari, ténim necessitat de romandre en el nostre lloc per a tenir cura de l'ordre a províncies.

A Bilbao està declarada la vaga general, i havem de pendre precaucions.

A dos quarts d'una de la tarda s'ha traslladat, des de la Capitania general, al Palau.

Triomf del cop d'Estat

(Telefònica urgent de dos quarts de tres)

Després de conferenciar amb el Rei els generals Muñoz Cobos, Saro, Berenguer (F.), Cavalcanti i Daban, ha resultat encarregar del Poder al general Primo de Rivera i autoritzar el capità general de Madrid per a declarar l'estat de guerra.

CONSTITUCIÓ DEL DIRECTORI MILITAR

(Conferència d'un quart de cinc de la tarda)

A dos quarts d'una de la tarda s'han traslladat des de Capitania general al Palau els generals allí reunits.

En un automòbil hi han anat els generals Muñoz Cobos i Cavalcanti, i en un altre s'han traslladat al Palau els generals Saro, Daban i Berenguer (don F.).

A un quart de dues han sortit junts els cinc generals.

El general Muñoz Cobos ha dit als periodistes:

—S. M. el Rei ha cridat el general Primo de Rivera per a encarregar-lo de formar Govern.

S. M. m'ha encarregat de l'ordre públic.

Jo he acceptat l'encàrrec, indicant-li la conveniència de declarar l'estat de guerra.

El Rei m'ha autoritzat a fer-ho i ha acceptat tot el que els generals li han proposat.

El general Muñoz Cobos s'ha dirigit des del Palau al domicili del senyor García Prieto, per a notificar-li la resolució del Rei.

El general Cavalcanti ha dit als periodistes:

—Ja ha quedat constituït el Directori Militar que presidirà el general Primo de Rivera.

L'ACCEPTACIÓ DE LA DIMISSIÓ DEL GOVERN

A dos quarts de dues el ministre de la Governació dimissionari ha cridat als periodistes i els ha dit:

—En aquest moment S. M. el Rei ha acceptat la dimissió presentada pel senyor García Prieto.

Per tant, des d'ara nosaltres no intervenim per a res en la vida pública.

ESTAT DE GUERRA A MADRID

A primeres hores d'aquesta tarda, amb les formalitats de ritual, s'ha publicat a Madrid la Llei Marcial, posant-se a les cantonades els bans de costum.

EL VIATGE DEL GENERAL PRIMO DE RIVERA

A darrera hora de la tarda és esperat a Madrid el president del Directori Militar, general Primo de Rivera.

Es diu que farà el viatge en aeroplà.

CARTA DELS GENERALS

A aquestes hores la haurà estat re-

mesa al Rei una carta dels generals que dirigien el moviment de Madrid, en la qual li expliquen detalladament les aspiracions de l'Exèrcit i la significació de la protesta iniciada a Catalunya.

ESTAT DE GUERRA PER TOT ESPANYA

La declaració de l'estat de guerra, segons els nostres informes, és per a tota Espanya, puix que l'ànim del Directori és atendre a totes les contingències que poguessin sobrevenir amb motiu dels importants successos que s'han desenvolupat en la política espanyola.

EL GENERAL AGUILERA

Aquest matí, en el correu de Badajoz, ha arribat a Madrid, a tres quarts de deu, el president del Consell Suprem de Guerra i Marina, general Aguilera.

A l'estació l'esperaven el general Barreiro, president interí del Suprem de Guerra, el general de Sanitat senyor Masferrer, el coronel senyor Caminero, el comandant Torroja, ajudant seu, i molts amics particulars.

Un periodista ha preguntat al general Aguilera la seva opinió sobre els últims successos polítics, a la qual cosa ha contestat dient que no podia jutjar-los perquè només coneixia les referències publicades per la premsa, però estava conforme amb la idea que l'inspirava, encara que no hi havia tingut cap participació.

—Doncs, se l'assenyala a vostè com a president del Consell de ministres.

—Això no pot passar d'ésser una fantasia periodística.

—I si li oferissin el càrrec, mon general, què faria?

—Ja veuria. El primer que hauria de fer per a donar un contesta categòrica, era assabentar-me de l'esdevinut.

L'ALMIRALL DE L'ARMADA

Madrid, 14, 5'15 tarda.

Aquest matí ha arribat a Madrid el capità general de l'Armada, senyor Fernández de la Puente.

Interrogat pels periodistes, ha manifestat que es trobava a Cadix estudiant, i que en tenir notícies del moviment militar, havia vingut a Madrid per a posar-se a les ordres del Govern, antic o modern.

Ha dit també el senyor Fernández de la Puente que el seu càrrec li impedia donar una opinió concreta sobre els esdeveniments polítics, que només coneixia per referències.

EL DESPATX DELS MINISTRES

S'han fet càrrec dels ministeris els seus funcionaris més amics.

EL FUTUR GOVERN

Si bé s'havia dit que el capità general don Valentí Weyler arribaria avui a Madrid, fins a l'hora present no ha arribat i en el seu domicili no saben quan tornarà.

Es dona com a segur que serà encarregat de presidir el Govern que es constituïx quan acabi la seva actuació el Directori Inspector militar que ha de formar-se.

No manca, amb tot, qui afirma que afirma que aquest Govern el presidirà el propi general Primo de Rivera, i duc de Rubí serà nomenat Al Comissari d'Espanya al Marroc, i general en cap de l'exèrcit d'operacions.

També s'assegura que el general Martínez Anido serà encarregat del ministeri de la Governació.

L'AJUNTAMENT DE MADRID

En obrir-se aquest matí la sessió de l'Ajuntament, l'alcalde l'ha suspesa, perquè els socialistes intentaven parlar dels esdeveniments actuals.

ELS SOCIALISTES

El partit socialista i la Unió General de Treballadors pensen publicar un manifest al país.

EL MARQUÈS DE ALHUCEMAS

Els periodistes han tractat de veure a les tres de la tarda, al marquès d'Alhucemas, però han manifestat al seu domicili que s'havia ficat al llit, indisposat.

De totes maneres, fent un esforç, handit que s'aixecaria quan hagués descansat una estona i rebria els periodistes per a fer-los algunes manifestacions.

EL QUE DIU «A B C»

«A B C» diu: «El país ha rebut els esdeveniments de la darrera jornada amb tranquil·la expectació, es a dir, que ni el contrari ni l'entusiasme el que ha passat.

El Govern — afegeix — no havia sofert molt en la caiguda, perquè la anava a tomballons i calent a trosos.

No hi ha qui tingui gran esperança en què ve, però s'aplaudeix la franquesa de procediments que assumeix clarament una responsabilitat.

Reconeix el sentit popular que és una situació molt pròpia de la dictadura de la qual, de molt de temps ençà han creat els desastres polítics, però no veu les mans destres per la dictadura.

Quan les trobin els generals, que en això confessen llur perplexitat i llur desorientació, encara mancarà el millor ajut de la dictadura: la reacció social, que dissonantment no s'ha produït.

El nou règim haurà de viure de la benivolència expectant de la nació i del prestigi que li donin els seus encerts, i adhoc així, ha de comptar amb què molt aviat li posi el cercle la vella política, servida per multitud d'interessos bastards i àgils i molt duxa en provocar i aprofitar les velleïtats de l'opinió pública, i si l'assai fracassa, cosa que deploraríem, perquè amb ell fracassaria una vegada més el país, la nova situació caurà sola sense que ningú l'enderroqui, com queien periòdicament al cap d'una llei d'adversitat els castells de cartó que aixecava la política.

L'ACTITUD D'EN LERROUX

Màlaga. — El senyor Lerroux, que es troba en aquesta ciutat de pas cap a Canàries, ha dit que no l'ha sorprès el moviment militar, perquè el gra tenia de reventar per algun indret.

Desconexia el cabdill radical què es preparava, perquè, afegí, no s'ha comptat amb mi per a fer, però a Cadix, on faré escala, esperaré ordres, avís o suplica per si algú em necessita.

Interrogat sobre si presidiria un govern en circumstàncies extraordinàries, contestà que per la pàtria estava disposat a fer tots els sacrificis.

Sobre el problema del Marroc, digué que la nostra posició allí és la que ha rebut una bofetada i necessita tornar-la, sense que això vulgui dir que defensa la guerra.

No obstant — acabà dient — no s'està al Marroc si no s'està a Alhucemas.

A la Capitania general

EL GENERAL BARRERA ENCARREGAT DEL COMANDAMENT DE LA REGIÓ. — EL GENERAL PRIMO DE RIVERA S'ACOMIADA

Per a substituir el general Primo de Rivera en el comandament de la regió, ha estat designat el general de divisió Enll Barrera, governador militar de Tarragona, el qual ha arribat aquesta mateixa tarda.

Prop de les set el general Primo de Rivera s'ha acomiadat dels caps i oficials presents a Capitania dient:

«Ens hem jugat la sort d'Espanya i de l'Exèrcit executant un propòsit. Estem inspirats per la disciplina de l'ànima que cerca l'essència de les doctrines.

Comentaris de la premsa francesa

París, 14. — Els comentaris de la premsa francesa d'aquest matí es mouren molt variats d'opinió en el que es refereix a la finalitat que pugui tenir el moviment de Barcelona i els resultats als quals aquest podria eventualment conduir, tant des del punt de vista interior com des de l'exterior.

Sobretot — manifesten unànimament els periòdics — s'ha de confessar que tenim plena confiança en el rei Alfons, el qual — diu «Le Gaulois» — ha demostrat tenir una tàctica delicadíssima en la solució de quantes crisis interiors s'han vingut produint durant el seu regnat. És un diplomàtic de primer ordre i sap maniobrar, sense defallir, entre els esculls de la complexa i moguda política espanyola, sortejant el perill amb tota l'agilitat necessària.

«Le Matin», comentant aquest moviment, diu que l'actitud que adopti el «obra» ha d'ésser decisiva. — Havia.